

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ**

ATHENS UNIVERSITY
OF ECONOMICS
AND BUSINESS

**ΣΧΟΛΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**
SCHOOL OF
BUSINESS

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
MSc IN ACCOUNTING & FINANCE

«ΜΕΤΡΗΣΗ ΣΥΓΚΡΙΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ»

ΠΕΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

A.M. 151132

Εργασία υποβληθείσα στο

Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής

του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

ως μέρος των απαιτήσεων για την απόκτηση

Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

Αθήνα

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2016

**Εγκρίνουμε την εργασία του
ΠΕΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΜΙΧΑΗΛ**

ΜΠΑΛΛΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

.....

ΧΕΒΑΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

.....

ΤΖΟΒΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

.....

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2016

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«Δηλώνω υπεύθυνα ότι η συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία για τη λήψη του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Λογιστική και Χρηματοοικονομική έχει συγγραφεί από εμένα προσωπικά και δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Η εργασία αυτή έχοντας εκπονηθεί από εμένα, αντιπροσωπεύει τις προσωπικές μου απόψεις επί του θέματος. Οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης διπλωματικής αναφέρονται στο σύνολό τους, δίνοντας πλήρεις αναφορές στους συγγραφείς, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο».

ΠΕΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

.....

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	Εισαγωγή.....	6
2	Ανάλυση της έννοιας της Συγκρισιμότητας.....	8
3	Βιβλιογραφική Επισκόπηση.....	12
4	Μεθοδολογία Έρευνας.....	20
4.1	Συλλογή Δείγματος.....	20
4.2	Δείκτες Μέτρησης Συγκρισιμότητας.....	23
4.2.1	Δείκτης H.....	23
4.2.2	Δείκτης C.....	24
4.2.3	Δείκτης E.....	25
4.2.4	Δείκτης T.....	25
4.3	Σημεία Έρευνας των Λογιστικών Καταστάσεων.....	29
4.3.1	Ενσώματα Πάγια.....	30
4.3.2	Αποσβέσεις Ενσώματων Παγίων.....	32
4.3.3	Αποθέματα.....	33
4.3.4	Τρόπος υπολογισμού Ταμειακών ροών από Λειτουργική Δραστηριότητα.....	35
4.3.5	Μέτρηση συναλλαγματικών διαφορών.....	36
4.3.6	Επενδυτικά ακίνητα.....	38
4.3.7	Αναγνώριση Κρατικής Επιχορήγησης για Πάγια.....	39
5	Εμπειρικά Αποτελέσματα.....	42
5.1	Ελλάδα.....	42
5.2	Γερμανία.....	44
5.3	Γαλλία.....	45
5.4	Ιταλία.....	46
5.5	Ισπανία.....	47
5.6	Σύγκριση μεταξύ χωρών.....	48
6	Συμπεράσματα.....	50
7	Επίλογος.....	52
	Ευχαριστία.....	53
	Βιβλιογραφία.....	54
	Παράρτημα.....	58
	Λίστα με τις επιχειρήσεις του δείγματος ανά χώρα	

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία ασχολείται με τη συγκρισιμότητα των οικονομικών καταστάσεων πέντε ευρωπαϊκών χωρών και έχει ερευνητική περιοχή βασισμένη στην αγορά. Το ζήτημα της συγκρισιμότητας είναι ιδιαίτερα σημαντικό για όλους αυτούς που δραστηριοποιούνται σε πολλά από τα κομμάτια λειτουργίας μιας οικονομίας, όπως οι επιχειρηματίες, οι επενδυτές, οι επαγγελματίες λογιστές, οι ελεγκτικές εταιρίες καθώς και τα αρμόδια όργανα εποπτείας. Συγκεκριμένα, αυτό το αντικείμενο ενδιαφέρει τους επιχειρηματίες καθώς αφορά τη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, που αποτελούν μια «εικόνα» των εταιρειών τους, τους επενδυτές καθώς σχετίζεται με τα κριτήρια λήψης των επενδυτικών τους αποφάσεων, αλλά και τις ελεγκτικές αρχές καθώς η συγκρισιμότητα σχετίζεται με την ορθότητα και την εγκυρότητα όσων αναγράφονται στις οικονομικές εκθέσεις.

Ο έλεγχος της συγκρισιμότητας έγινε με τη χρήση των δεικτών H,C,E και T πάνω στο δείγμα των 178 εταιρειών. Η έρευνα εστιάστηκε σε επτά σημεία από τις οικονομικές καταστάσεις, για τα οποία έγινε ο στατιστικός έλεγχος Chi-squared. Σκοπός ήταν να βρούμε την συγκρισιμότητα πάνω σε αυτά τα σημεία για τη κάθε χώρα. Στη συνέχεια υπολογίσαμε τα επίπεδα συγκρισιμότητας για όλα τα πιθανά ζευγάρια χωρών μέσω του δείκτη T και του προγράμματος Harmoniser. Τα αποτελέσματα με βάση τους δείκτες έδειξαν ότι από αυτές τις πέντε χώρες τη μεγαλύτερη συγκρισιμότητα την είχε η Ισπανία και μετά η Ιταλία, ενώ από τα επτά σημεία έρευνας από όλο το δείγμα η μέθοδος απόσβεσης παγίων και η μετάφραση των συναλλαγματικών διαφορών, σύμφωνα με τον έλεγχο Chi-squared, παρουσιάζουν στατιστικά σημαντική συγκρισιμότητα μεταξύ των χωρών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όλες οι οικονομίες του κόσμου έρχονται αντιμέτωπες με ένα μέλλον στο οποίο οι ταμειακές ροές εκτός συνόρων θα αυξάνονται. Οι λογιστικές και οικονομικές εκθέσεις αποτελούν σημαντικό στοιχείο αυτής της εξελισσόμενης αγοράς και μπορούν να ενισχύσουν ή να υπονομεύσουν την αποτελεσματικότητα των αγορών. Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και των αγορών έχουν μετατρέψει τις εταιρείες σε «παίχτες» ενός παγκόσμιου παιχνιδιού. Αυτή η παγκοσμιοποίηση των αγορών κεφαλαίου σε συνδυασμό με τις εξελίξεις στις τηλεπικοινωνίες και το διαδίκτυο φέρνουν μια νέα σημασία στην ανάγκη για συγκρίσιμη και διαφανής χρηματοοικονομική πληροφόρηση, και απαιτούν ένα νέο τρόπο σκέψης από τις επιχειρήσεις, τους επενδυτές, τους πιστωτές και τους ελεγκτές σχετικά με το τι χρηματοοικονομικές πληροφορίες θα πρέπει να δημοσιεύουν οι επιχειρήσεις και ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να τις κοινοποιούν. Η παρούσα έλλειψη κοινών λογιστικών απαιτήσεων σε όλο τον κόσμο χρησιμεύει ως ένα σημαντικό εμπόδιο για την παγκοσμιοποίηση των αγορών κεφαλαίων, περιορίζοντας την ικανότητα του επενδυτή να προβαίνει σε ενημερωμένες αποφάσεις σχετικά με τις εναλλακτικές επενδυτικές λύσεις που θα μπορούσε να έχει.

Οι εταιρείες θα σώσουν τόσο χρόνο όσο και κόστος με το να είναι σε θέση να αναφέρουν όλες τις οικονομικές πληροφορίες σύμφωνα με το ίδιο σύνολο λογιστικών απαιτήσεων και κανόνων υποβολής εκθέσεων, ανεξάρτητα από τη τοποθεσία τους. Μία κοινή λογιστική «γλώσσα» μειώνει τα κόστη. Συγκεκριμένα μειώνει το άμεσο κόστος της μετάφρασης των πληροφοριών από τη τοπική γλώσσα της χώρας που εδρεύει η εταιρία σε μία κοινή γλώσσα, καθώς και τις έμμεσες δαπάνες που προκύπτουν από την εσφαλμένη ερμηνεία των αριθμητικών στοιχείων που μπορούν να οδηγήσουν τους χρήστες των λογιστικών καταστάσεων σε λανθασμένες επενδυτικές ή εμπορικές επιλογές. Αυτά τα οφέλη από τη μείωση του κόστους του κεφαλαίου σε συνδυασμό με τη βελτίωση της πρόσβασης σε κεφαλαιαγορές, θα ανταμείψουν τις εταιρείες που βελτιώνουν τη χρηματοοικονομική τους πληροφόρηση μέσω της εφαρμογής παγκόσμιας και υψηλής ποιότητας λογιστικών προτύπων και θα επιβραβεύσουν τις οικονομίες σε γενικές γραμμές, παρέχοντας μεγαλύτερες επενδυτικές ευκαιρίες.

Για αυτό ακριβώς το σκοπό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει επιβάλλει την εισαγωγή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) που

ακολουθούν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ). Σύμφωνα με τον κανονισμό 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, από την 1η Ιανουαρίου 2005, οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις πρέπει να εφαρμόζουν τα ΔΛΠ / ΔΠΧΠ για τη σύνταξη των ενοποιημένων λογιστικών καταστάσεων των εισηγμένων εταιριών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στο πλαίσιο της μετάβασης στα ΔΠΧΠ, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών του Χρηματιστηρίου(CESR) συνιστάται, ότι οι εταιρείες θα πρέπει να εξηγήσουν τη διαδικασία της μετάβασης από τα εθνικά πρότυπα στα διεθνή μέσα στις ετήσιες εκθέσεις τους και θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες για τις μεγάλες διαφορές που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο των υφιστάμενων λογιστικών πολιτικών και τα ΔΠΧΠ.

Επί της ουσίας, η συγκρισιμότητα θα μπορούσαμε να πούμε πως ισχύει όταν για ένα δεδομένο οικονομικό γεγονός, δύο επιχειρήσεις εφαρμόζουν συγκρίσιμες λογιστικές μεθόδους και στο τέλος καταλήγουν να παράγουν παρόμοιες οικονομικές καταστάσεις.

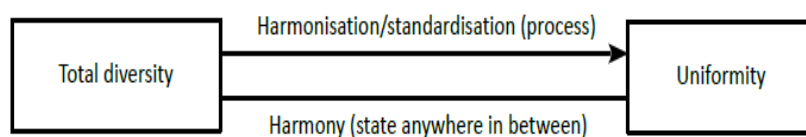
Κατά πόσο η λογιστική εναρμόνιση μπορεί να θεωρηθεί επιτυχημένη έχει εξεταστεί σε αρκετές μελέτες κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών. Στην διπλωματική εργασία μας θα συνοψίσουμε τα πιο σημαντικά ευρήματα, θα περιγράψουμε τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται, και θα αναλύσουμε τη συγκρισιμότητα τους. Η παρούσα εργασία θα συμβάλει στην υπάρχουσα έρευνα, με τη χρήση δεδομένων που συνελλέξαμε από τις πρόσφατες ετήσιες εκθέσεις των εταιριών από επιλεγμένες ευρωπαϊκές χώρες. Στο επόμενο κεφάλαιο θα γίνει μια ανάλυση της έννοιας της συγκρισιμότητας καθώς και μια επεξήγηση γύρω από παρεμφερείς όρους. Το τρίτο κεφάλαιο αποτελεί την βιβλιογραφική επισκόπηση, όπου θα γίνει αναφορά σε άλλες έρευνες και μελέτες πάνω στο πεδίο της συγκρισιμότητας. Στο τέταρτο κεφάλαιο θα γίνει περιγραφή της μεθοδολογίας που ακολουθήσαμε για την συλλογή των δεδομένων και την ανάπτυξη της έρευνας, ενώ στο πέμπτο κεφάλαιο θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα. Στα δύο τελευταία κεφάλαια συνοψίζονται τα κύρια συμπεράσματα και παρέχονται προτάσεις για περαιτέρω βελτίωση της συγκρισιμότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΙΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Προκειμένου να κατανοήσουμε καλύτερα την προϋπάρχουσα βιβλιογραφία, καθώς και τη δική μας ανάλυση, χρειάζεται να ξεκαθαρίσουμε τις βασικές έννοιες που χρησιμοποιούνται στο συγκεκριμένο πεδίο. Αρχικά, είναι σημαντικό να γίνει διάκριση μεταξύ της αρμονίας, της ομοιομορφίας, της εναρμόνιση και της τυποποίησης (Harmony, Uniformity, Harmonization, Standardization). Οι πρώτοι δύο όροι ορίζουν καταστάσεις, ενώ οι δύο τελευταίοι διαδικασίες. Η έρευνα των Tay and Parker (1990, p. 73) ορίζει την εναρμόνιση ως μια κίνηση μακριά από τη συνολική ποικιλομορφία των λογιστικών πρακτικών που υπάρχουν. Η τυποποίηση είναι πιο αυστηρή ως έννοια. Περιλαμβάνει τη μείωση του αριθμού των διαθέσιμων λογιστικών μεθόδων που εφαρμόζονται και οδηγεί στην ομοιομορφία (μία κατάσταση δηλαδή, που κυριαρχεί μια κοινή λογιστική μεταχείριση των γεγονότων). Η αρμονία αντιπροσωπεύει οποιαδήποτε κατάσταση μεταξύ της συνολικής ποικιλομορφίας και την ομοιομορφίας. Ως εκ τούτου, είναι δυνατόν να μετρήσουμε τη τρέχουσα κατάσταση αρμονίας στη λογιστική και να αξιολογήσουμε κατά πόσον η ομοιομορφία έχει επιτευχθεί, ή να παρατηρήσουμε πώς το επίπεδο της αρμονίας στις λογιστικές πρακτικές έχει μεταβληθεί με την πάροδο του χρόνου και να αξιολογήσουμε τα στάδια της διαδικασίας της εναρμόνισης. Οι σχέσεις μεταξύ αυτών των όρων φαίνεται στην εικόνα 2.1.

Εικόνα 2.1

Source: author based on Tay & Parker (1990, p. 73).

Στη συνέχεια, θα αναφερθούμε στη διάκριση μεταξύ των λογιστικών κανονισμών (όπως εκφράζονται με τη μορφή των νόμων και των προτύπων) και των πραγματικών λογιστικών πρακτικών που χρησιμοποιούνται από τις εταιρείες. Tay and Parker (1990) αναφέρονται σε αυτές τις δύο προσεγγίσεις ως *de jure* και *de facto*, αντίστοιχα. Αν συνδυάσουμε αυτούς τους δυο όρους με τους τέσσερις που αναφέρθηκαν προηγουμένως θα καταλήξουμε σε οχτώ διακριτές κατηγορίες.

Η *De jure* ομοιομορφία περιγράφει μια κατάσταση, όπου ο λογιστικός

κανονισμός επιτρέπει μόνο μια συγκεκριμένη πρακτική. Η διαδικασία προσαρμογής του λογιστικού κανονισμού για να επιτύχουμε αυτή την κατάσταση ονομάζεται *de jure* τυποποίηση. Όταν όλες οι λογιστικές οντότητες ακολουθούν μια ενιαία λογιστική μέθοδο, τότε ορίζουμε αυτή τη κατάσταση ως *de facto* ομοιομορφία, και η πορεία προς αυτήν την κατάσταση ως *de facto* τυποποίηση. Παρομοίως ορίζονται και η *de jure*, καθώς και η *de facto* αρμονία και εναρμόνιση. Όλες αυτές οι οχτώ κατηγορίες παρουσιάζονται στη επόμενη εικόνα 2.2, όπως την παρουσίασε στη Lasmin (2011).

Εικόνα 2.2

		Strictness of regulation	
		High	Low
Application levels	Standard	<i>De jure</i> standardisation and uniformity	<i>De jure</i> harmonisation and harmony
	Practice	<i>De facto</i> standardisation and uniformity	<i>De facto</i> harmonisation and harmony

Source: author based on Lasmin (2011, p. 73).

Είναι επίσης σημαντικό να σημειωθεί ότι όλες αυτές οι έννοιες μπορούν να εφαρμοστούν τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Η παρούσα εργασία σχετίζεται με την δεξιά πλευρά του σχήματος, δηλαδή με την *de jure* και *de facto* αρμονία και εναρμόνιση.

«Η συγκρισιμότητα, μαζί με τη συνέπεια και την αξιοπιστία, είναι ένα από τα βασικά ποιοτικά χαρακτηριστικά που θα πρέπει να έχει η λογιστική πληροφόρηση. Οι συγκρίσιμες οικονομικές καταστάσεις γενικά θεωρούνται ότι διευκολύνουν τους επενδυτές, στην κατανομή των πόρων και στη λήψη επενδυτικών αποφάσεων». (FASB 1980, 2008; IASB 2008)

Ζητήματα που σχετίζονται με τη συγκρισιμότητα είναι αυξανόμενου ενδιαφέροντος για τους ερευνητές στο κομμάτι της λογιστικής, τους επαγγελματίες και τις ρυθμιστικές αρχές, λόγω της ευρείας υιοθέτησης των ΔΠΧΠ σε όλο τον κόσμο τα τελευταία χρόνια. Την ίδια στιγμή, πολλοί αναγνωρίζουν ότι τα χαρακτηριστικά της

χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένης της συγκρισιμότητας, δεν είναι μόνο μια λειτουργία των λογιστικών προτύπων. Θεσμικοί παράγοντες, όπως για παράδειγμα τα χαρακτηριστικά της αγοράς κεφαλαίων, οι επεμβάσεις των κυβερνήσεων, οι δικαστικές διαμάχες του κλάδου, καθώς και η ανάπτυξη του λογιστικού επαγγέλματος έχουν επηρεάσει τον τρόπο εφαρμογής και εκτέλεσης των κανόνων και, εν τέλει, το λογιστικό αποτέλεσμα (Ball et al., 2003, Ball, 2006).

Η μέτρηση της συγκρισιμότητας είναι εγγενώς μια δύσκολη διαδικασία. Όπως επισημαίνουν οι φορείς καθορισμού προτύπων, « για να είναι οι πληροφορίες συγκρίσιμες, θα πρέπει όπως τα όμοια πράγματα πρέπει να μοιάζουν μεταξύ τους έτσι και τα διαφορετικά πράγματα πρέπει να φαίνονται διαφορετικά. Υπερβολική έμφαση στην ομοιογένεια μπορεί να μειώσει τη συγκρισιμότητα κάνοντας ανόμοια πράγματα να μοιάζουν μεταξύ τους » (IASB, 2008; FASB, 2008).

Η συγκρισιμότητα μπορεί να υπολογιστεί τόσο διαχρονικά όσο και διατμηματικά. Οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να είναι συγκρίσιμες διαχρονικά, ως εκ τούτου τα ΔΠΧΠ θα πρέπει να εφαρμόζονται με συνέπεια από την ίδια εταιρεία σε κάθε περίοδο προκειμένου οι πληροφορίες των οικονομικών καταστάσεων να είναι συγκρίσιμες. Παράλληλα, και για τα ίδια στοιχεία θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι ίδιες μέθοδοι μεταξύ των εταιριών.

Καθώς λοιπόν βρισκόμαστε έντεκα χρόνια μετά την υποχρεωτική εφαρμογή των Δ.Λ.Π., ακόμα δεν είναι ξεκάθαρο από τους ερευνητές αν η συγκρισιμότητα των λογιστικών πληροφοριών έχει βελτιωθεί εξαιτίας αυτής τη εφαρμογής. Παράλληλα κανείς δεν μπορεί να πει με βεβαιότητα ότι όσο περνάν τα χρόνια και υπάρχει αυτό το κοινό πλαίσιο, η συγκρισιμότητα συνεχώς θα αυξάνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Σε αυτό το κομμάτι της εργασίας θα γίνει μια επισκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά με το ζήτημα της συγκρισιμότητας των λογιστικών καταστάσεων. Ενδεικτικά θα γίνουν αναφορές στις διαφορετικές προσεγγίσεις που έχουν παρουσιαστεί στο πλαίσιο της συγκρισιμότητας καθώς και τα αποτελέσματά τους. Με αυτό το τρόπο θα γίνει μια πιο αποτελεσματική περιγραφή αυτής της θεματικής ενότητας, των χαρακτηριστικών της και θα προσφέρει μια εννοιολογική σύνδεση με το αντικείμενο της παρούσας εργασίας.

Το FASB (1980) επισημαίνει ότι, «συγκρισιμότητα είναι το ποιοτικό χαρακτηριστικό των πληροφοριών που δίνουν τη δυνατότητα στους χρήστες να εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ δύο οικονομικών φαινομένων." Πάνω σε αυτό οι De Franco et al. (2011) συμπληρώνουν πως οι οικονομικές καταστάσεις είναι η χαρτογράφηση των οικονομικών γεγονότων, και με βάση αυτό ορίσαν τη παρακάτω σχέση:

$$\text{Financial Statements}_i = f_i(\text{Economic Events}_i) \quad (1)$$

,όπου $f_i(\)$ αντιπροσωπεύει το λογιστικό σύστημα της εταιρίας i . Δυο εταιρίες λοιπόν έχουν συγκρίσιμα λογιστικά συστήματα αν η χαρτογράφηση τους είναι παρόμοια. Η σχέση (1) ορίζει ότι οι οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης είναι συνάρτηση των οικονομικών γεγονότων και της λογιστικής αυτών των γεγονότων. Με βάση αυτή τη λογική προσδιόρισαν εννοιολογικά τη συγκρισιμότητα των οικονομικών καταστάσεων ως εξής:

«Δύο επιχειρήσεις έχουν συγκρίσιμα συστήματα λογιστικής, αν, για ένα δεδομένο σύνολο οικονομικών γεγονότων, παράγουν παρόμοιες οικονομικές καταστάσεις. Δηλαδή, δύο εταιρείες, i και j , με συγκρίσιμες λογιστικές μεθόδους θα πρέπει να έχουν παρόμοιες απεικονίσεις $f(X)$, έτσι ώστε για ένα δεδομένο σύνολο οικονομικών γεγονότων X , η εταιρεία i να παράγει παρόμοιες οικονομικές καταστάσεις με την επιχείρηση j ».

Σε ένα πιο θεωρητικό πλαίσιο, δηλαδή χωρίς στατιστικούς ελέγχους ή ερευνητικό μοντέλο και μέσω ερωτηματολογίων, κινείται η έρευνα της Deloitte Touche Tomatsu του (DTT) (2000), η οποία περιέχει μια λεπτομερή σύγκριση των ΔΠΧΠ με τα εθνικά πρότυπα από 14 χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Σε γενικές γραμμές, το αποτέλεσμα της έρευνας δείχνει ότι, ενώ με την πάροδο του χρόνου τα εθνικά λογιστικά πρότυπα σταδιακά προσεγγίζουν τα ΔΠΧΠ, εξακολουθούν να

υπάρχουν σημαντικές διαφορές οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν πριν την εφαρμογή των ΔΠΧΠ. Ενώ οι ευρωπαϊκές χώρες κινούνται προς σύγκλιση των λογιστικών προτύπων τους με τα ΔΠΧΠ, η έρευνα είναι απαραίτητη για να παρέχει επικαιροποιημένες εκτιμήσεις για τη σύγκλιση και για τα εμπόδια στην πρόοδό της (Meek and Thomas, 2004).

Ορισμένες μελέτες, προσπάθησαν να μετρήσουν τις επιπτώσεις στη συγκρισιμότητα κατά την περίοδο μετάβασης από τα εθνικά πρότυπα στα ΔΛΠ (1/1/2005). Κύριο εργαλείο σύγκρισης σε αυτές τις μελέτες είναι ο δείκτης Gray.

Το αντίκτυπο των διαφορών των εθνικών λογιστικών πρακτικών για τη μέτρηση του κέρδους ποσοτικοποιήθηκε για πρώτη φορά με τη βοήθεια ενός «δείκτη συντηρητικότητας» όπως περιεγράφηκε από τον Gray (1980). Η μελέτη του Gray διέφερε από άλλες μελέτες εναρμόνισης. (Van der Tas, 1988; Archer et al., 1995) Η έρευνα αυτή μετρήσε την επίδραση της μετάβασης από τα γερμανικά εθνικά πρότυπα στα ΔΠΧΠ με τη χρησιμοποίηση των δεικτών συγκρισιμότητας που αναπτύχθηκαν από το Gray (1980). Πιο αναλυτικά, η επίδραση στα ίδια κεφάλαια και τα καθαρά κέρδη ποσοτικοποιείται εξετάζοντας τις 103 γερμανικές εταιρείες που έπρεπε να υιοθετήσουν τα ΔΠΧΠ για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις τους το 2005. Αρχικά παρατηρήθηκε μια κατά μέσο όρο σημαντική αύξηση των ιδίων κεφαλαίων των μετόχων και των καθαρών εσόδων. «Η αύξηση των ιδίων κεφαλαίων των μετόχων οφείλεται κατά κύριο λόγο στην υιοθέτηση του ΔΛΠ 11, ΔΛΠ 16, ΔΛΠ 37, ΔΛΠ 38 και ΔΠΧΠ 3, ενώ για τα καθαρά έσοδα, η αύξηση οφείλεται ιδιαίτερα στα αποτελέσματα από την εφαρμογή των ΔΠΧΠ 3». (Haller et al., 2009).

Ένα άλλο άρθρο παρουσιάζει μια ποιοτική ανάλυση και περιγραφή των διαφορών μεταξύ Ελληνικών Λογιστικών Πρότυπων και ΔΠΧΠ και ποσοτικές προσεγγίσεις που έχουν να κάνουν με τη χρήση του δείκτη συντηρητικότητας του Gray (1980) για την εξέταση των επιπτώσεων που προκαλούνται στη χρηματοοικονομική θέση των εταιρειών και τις επιδόσεις τους. Τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι η εφαρμογή των ΔΠΧΠ πράγματι έχει σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση των ελληνικών εισηγμένων εταιρειών αναφορικά με τα ίδια κεφάλαια των μετόχων, καθώς και τους δείκτες μόχλευσης και ρευστότητας. (Tsalavoutas and Evans, 2007).

«Η εισαγωγή των ΔΠΧΠ είχε θετική επίδραση στα ίδια κεφάλαια και στα καθαρά κέρδη των μετόχων των ελληνικών εισηγμένων εταιρειών. Ωστόσο, είχε αρνητικό αντίκτυπο στους δείκτες μόχλευσης και ρευστότητας. Οι επιπτώσεις στα

ίδια κεφάλαια και στη μόχλευση ήταν στατιστικά σημαντικές για όλες τις επιχειρήσεις, αλλά η επίδραση στα καθαρά κέρδη και τη ρευστότητα επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό από τα αρνητικά αποτελέσματα των εταιρειών που δεν είναι πελάτες των τεσσάρων μεγάλων ελεγκτικών εταιριών της χώρας». (Tsalavoutas and Evans, 2010)

Μια διαφορετική προσέγγιση στο θέμα της συγκρισιμότητας είναι αυτή που παρουσιάζουν οι παρακάτω μελέτες. Για παράδειγμα, οι Bae et al., (2008) βρήκαν ισχυρές ενδείξεις ότι οι χρηματοοικονομικοί αναλυτές δεν ασχολούνται με εταιρίες όπου τα εθνικά πρότυπα τους έχουν μεγάλες διαφορές με τα εθνικά πρότυπα της χώρας του αναλυτή. Συγκεκριμένα, τονίζουν ότι οι αναλυτές τείνουν να αποφεύγουν αυτές τις εταιρίες αλλά και όταν ακόμα αποφασίσουν να ασχοληθούν με αυτές, καταλήγουν σε λανθασμένες προβλέψεις.

Σε μια άλλη μελέτη προσεγγίζεται το θέμα της συγκρισιμότητας μέσω της ανάπτυξης ενός νέου μέτρου της συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων. Σύμφωνα με αυτό το μέτρο, όσο μεγαλύτερη είναι η συγκρισιμότητα των καταστάσεων τόσο μεγαλύτερη είναι η ακρίβεια των προβλέψεων των χρηματοοικονομικών αναλυτών και ταυτόχρονα τόσο πιο μικρές οι αποκλίσεις στις προβλέψεις για τα κέρδη. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι «η συγκρισιμότητα των οικονομικών καταστάσεων μειώνει το κόστος απόκτησης των πληροφοριών, και αυξάνει τη συνολική ποσότητα και την ποιότητα των πληροφοριών που διατίθενται από τους αναλυτές σχετικά με μια επιχείρηση». (De Franco et al., 2011)

Στην έρευνα της η Wang (2014) παρατήρησε πως η αντίδραση της τιμής της μετοχής μια εταιρίας, μετά από μια ανακοίνωση σχετικά με τα κέρδη μιας άλλης εταιρίας από άλλη χώρα, είναι σημαντικά μεγαλύτερη όταν και οι δυο αυτές εταιρίες εφαρμόζουν τα ίδια λογιστικά πρότυπα. Αυτό συμβαίνει καθώς, όταν οι διαδικασίες λογιστικοποίησης των κερδών είναι συσχετισμένες, άρα και πιο συγκρίσιμες, τότε οι επενδυτές δίνουν περισσότερη αξία και βαρύτητα στην ανακοίνωση των κερδών μιας εταιρίας από ξένη χώρα.

Μια άλλη έρευνα επικεντρώνεται σε ένα ποιοτικό χαρακτηριστικό των οικονομικών καταστάσεων και εξετάζει το ζήτημα της συγκρισιμότητας στη παρουσίαση. Σύμφωνα με την έρευνα αυτό το ζήτημα είναι τόσο σημαντικό όσο και η μέτρηση της συγκρισιμότητας, η οποία έχει ήδη μελετηθεί στη βιβλιογραφία. «Για να υπάρχει πλήρη συγκρισιμότητα των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων πρέπει να τηρούνται συγκρίσιμες μεθόδους μέτρησης, παρουσίασης και αναφοράς

σημειώσεων-γνωστοποιήσεων. Όταν δύο εταιρείες δημοσιεύουν πανομοιότυπες καταστάσεις αποτελεσμάτων, αλλά οι αριθμοί που περιλαμβάνονται βασίζονται σε διαφορετικές μεθόδους μέτρησης, τότε η συγκρισιμότητα δεν επιτυγχάνεται. Κατά την ίδια λογική όταν δύο εταιρείες χρησιμοποιούν τις ίδιες μεθόδους μέτρησης, αλλά παρουσιάζουν τις καταστάσεις αποτελεσμάτων τους με διαφορετικό τρόπο (δηλαδή σε ένα μη συγκρίσιμο τρόπο) ,τότε πάλι η συγκρισιμότητα δεν επιτυγχάνεται». (Hossfeld, 2011)

Αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχουν και κάποιες αμφισβητήσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα των Δ.Λ.Π και συγκεκριμένα με την ευελιξία που επιτρέπουν. Στην προσπάθεια τους οι φορείς για να πείσουν αρκετές χώρες να εγκαταλείψουν τα εθνικά τους πρότυπα για το ενιαίο πλαίσιο προτύπων, άφησαν κάποια κενά στην ερμηνεία ορισμένων κανόνων. «Τα ΔΠΧΠ περιέχουν περισσότερες επιλογές στο σύνολο τους από ό, τι τα περισσότερα εθνικά πρότυπα, λόγω των διαπραγματεύσεων που εμπλέκονται στην διαδικασία καθορισμού προτύπων διεθνώς». (Camfferman and Zeff, 2006, p. 269)

Στο κομμάτι της αποτελεσματικότητας των Δ.Λ.Π. αναφέρεται η έρευνα Cole et al (2011) η οποία έγινε με τη μορφή ερωτηματολογίου. Το ερωτηματολόγιο μοιράστηκε στους χρήστες των λογιστικών καταστάσεων. Το δείγμα αυτών των χρηστών αποτελούταν από ελεγκτές , αναλυτές και άλλους χρήστες (κυρίως μετόχους), οι οποίοι αξιολογήθηκαν και με βάση κάποια άλλα χαρακτηριστικά όπως είναι η εμπειρία, η χώρα εργασίας και άλλα . Οι ερωτηθέντες έπρεπε να απαντήσουν αν θεωρούν συγκρίσιμες τις λογιστικές καταστάσεις των εταιρειών που χρησιμοποιούν τα Δ.Λ.Π .Η έρευνα κατέληξε πως υπάρχουν 13 προβληματικές περιοχές στα πρότυπα, οι οποίες σε μεγάλο βαθμό θεωρήθηκαν ως μη συγκρίσιμες. Ορισμένα από τα σημεία που δεν θεωρήθηκαν συγκρίσιμα είναι η εκτίμηση της εύλογης αξίας ,η αξιολόγηση των άυλων παγίων, η αντιμετώπιση της υπεραξίας και άλλα. Αξίζει να σημειωθεί ότι αυτοί που απάντησαν πως τα πρότυπα πάσχουν στο θέμα της συγκρισιμότητας ήταν αυτοί που ασχολούνται πιο πολύ με το αντικείμενο και γνωρίζουν πιο καλά τα πρότυπα, δηλαδή οι έμπειροι χρήστες.

Επιπρόσθετα, ο Haller (2002) επισημαίνει ότι η επιβολή των ΔΠΧΠ στους ενοποιημένους λογαριασμούς των εισηγμένων εταιρειών της ΕΕ και η ταυτόχρονη τήρηση σε εθνικά πρότυπα για τους ατομικούς λογαριασμούς «δεν είναι πραγματικά μια αύξηση της απόδοσης και μείωση της πολυπλοκότητας.

Αρκετές προηγούμενες μελέτες έχουν προσπαθήσει να εκτιμήσουν την

αύξηση της εναρμόνισης μέσω της σύγκρισης διαφόρων εθνικών λογιστικών προτύπων και διαφορετικών μεθόδων αναμεσά σε εταιρίες από την ίδια χώρα αλλά και από διαφορετικές χώρες. Συγκεκριμένα, αυτές οι μελέτες είτε μέτρησαν τις διαφορές μεταξύ των εθνικών προτύπων των διαφόρων χωρών ή μέτρησαν τις πρακτικές που ακολουθούν οι εταιρίες σε διάφορες χώρες προκειμένου να αξιολογηθεί η πρόοδος της λεγόμενης «διεθνής εναρμόνισης» της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. (Cairns et al., 2011)

«Η επίδραση των διαφορών στην εφαρμογή των ΔΠΧΠ από χώρα σε χώρα έχει τεθεί ως πιθανό εμπόδιο στην επιτυχημένη καθολική υιοθέτηση των ΔΠΧΠ» (Ball, 2006; Ball, Robin, & Wu, 2003; Hail and Leuz, 2007). Οι διαφορές στο θεσμικό πλαίσιο (συμπεριλαμβανομένων των νομικών και φορολογικών συστημάτων, τις πηγές χρηματοδότησης και τα ρυθμιστικά όργανα της αγοράς) μπορούν να επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο τα πρότυπα χρησιμοποιούνται στην πράξη. Ο Nobes (2006) υποδηλώνει ότι η χρήση των κοινών προτύπων, δεν θα σημαίνει απαραίτητα το τέλος των διεθνών διαφορών στις οικονομικές καταστάσεις. Για παράδειγμα, υποστηρίζει ότι «φανερή επιλογές» (overt options) στα ΔΠΧΠ μπορούν να ασκηθούν με ένα συστηματικά διαφορετικό τρόπο σε μία χώρα σε σχέση με μια άλλη. Επιπλέον καταγράφει πολλές ευκαιρίες για διαφοροποίηση των πρακτικών σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ, και προτείνει κίνητρα για διαφορετικά εθνικά προφίλ των ΔΛΠ. Ορισμένες από τις διαφορές στην εφαρμογή των ΔΛΠ είναι δύσκολο να μετρηθούν (π.χ. η αναγνώριση των ζημιών απομείωσης), ενώ άλλες είναι πιο εύκολο να μετρηθούν (π.χ. οι εμφανείς επιλογές στο πλαίσιο των διεθνών προτύπων).

Οι Soderstrom and Sun (2007) υποστηρίζουν ότι οι διαφορές στη λογιστική ποιότητα μεταξύ χωρών δεν θα εξαφανιστούν μετά την έκδοση των ΔΠΧΠ. Αυτό δε θα συμβεί αφού το επίπεδο της λογιστικής ποιότητας εξαρτάται από το συνολικό θεσμικό πλαίσιο της επιχείρησης, καθώς και του νομικού και πολιτικού συστήματος της χώρας στην οποία η επιχείρηση κατοικεί.

Στην ίδια λογική, οι Kvaal και Nobes (2010) αφού μελέτησαν τις μεγαλύτερες εισηγμένες εταιρίες σε πέντε χώρες, εξέφρασαν την άποψη ότι μια εταιρία ακόμα και μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ, είναι πιθανό να συνεχίσει να ακολουθεί προ-ΔΠΧΠ πολιτικές. Αυτό σημαίνει πως, όπως υπήρχαν διαφορετικά εθνικά πρότυπα, τώρα υπάρχουν διαφορετικές εθνικές εκδοχές των ΔΠΧΠ.

Πάνω στο ίδιο αντικείμενο με αυτό της παρούσας εργασίας πολλές προγενέστερες μελέτες έχουν χρησιμοποιήσει δείκτες για να συγκρίνουν τις

λογιστικές επιλογές από τις επιχειρήσεις και, ως εκ τούτου, να μετρήσουν τη συγκρισιμότητα μεταξύ και εντός των χωρών. (Archer et al., 1995; Emenyonu and Gray, 1992; Herrmann and Thomas, 1995; Van der Tas, 1988, 1992).

Ο Van der Tas (1992) μελέτησε τη λογιστική στο κομμάτι της αναβαλλόμενης φορολογίας σε εννέα Ευρωπαϊκές χώρες για την περίοδο 1978-1988. Χρησιμοποίησε δεδομένα από 154 εισηγμένες εταιρείες για να υπολογίσει τις τιμές του δείκτη C. Αφού μελέτησε όλα τα στοιχεία από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των εταιρειών, βρήκε αυξημένο βαθμό αρμονίας. Ωστόσο, σύμφωνα με τα αποτελέσματα του υπήρχε στατιστικά θετική επίδραση μόνο στους ατομικούς, αλλά όχι στους ενοποιημένους λογαριασμούς των επιχειρήσεων.

Οι Archer et al. (1995) επικέντρωσαν την ανάλυσή τους στον τρόπο αντιμετώπισης της υπεραξίας και της αναβαλλόμενης φορολογίας σε 99 εταιρείες από το Βέλγιο, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιρλανδία, την Ολλανδία, τη Σουηδία, την Ελβετία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Ως μέτρο της αρμονίας χρησιμοποίησαν τον δείκτη C, τον οποίο εφάρμοσαν τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε διεθνή. Συγκρίνοντας τις τιμές που βρήκαν για τις δύο περιόδους (1986-1987 και 1990-1991) βρήκαν χαμηλά επίπεδα εναρμόνισης στις δύο περιοχές μελέτης.

Μια άλλη μελέτη που σχετίζεται με τη δική μας έρευνα είναι αυτή των Herrmann and Thomas (1995). Οι συγγραφείς χρησιμοποίησαν το Chi-square test και το δείκτη I, για να εκτιμήσουν την έκταση της αρμονίας σε οκτώ χώρες, το Βέλγιο, τη Δανία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιρλανδία, τις Κάτω Χώρες, την Πορτογαλία και το Ηνωμένο Βασίλειο (το δείγμα τους περιείχε στοιχεία από 217 εταιρείες). Με βάση την εξέταση της στατιστικής σημαντικότητας, βρήκαν ότι μόνο η μετάφραση του ξένου νομίματος και οι μέθοδοι αποτίμησης των αποθεμάτων δεν διέφεραν από χώρα σε χώρα, το οποίο επίσης επιβεβαιώθηκε από τις σχετικά υψηλές τιμές του δείκτη I για τις πρακτικές αυτές. Η κοστολόγηση αποθεμάτων, η υπεραξία, η αποτίμηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων και η αντιμετώπιση των εξόδων Έρευνας & Ανάπτυξης ανέδειξαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών και χαμηλές τιμές του δείκτη I. Στο κομμάτι της μεθόδους απόσβεσης παρουσιάστηκε αρμονία, με εξαίρεση την Γερμανία όπου παρουσιάστηκαν ακραίες τιμές. Ένα άλλο ενδιαφέρον μέρος αυτής της μελέτης, είναι ο υπολογισμός δεικτών συγκρισιμότητας μεταξύ δύο χωρών, για όλα τα πιθανά ζεύγη χωρών. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα τον υψηλότερο βαθμό αρμονίας είχαν το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία, και το χαμηλότερο βαθμό αρμονίας είχαν η Πορτογαλία με τη Γερμανία.

Ακόμα μία έρευνα που χρησιμοποίησε δείκτες για τη μέτρηση της συγκρισιμότητας ήταν αυτή των Canibano and Mora (2000). Οι συγγραφείς χρησιμοποίησαν στοιχεία από 85 παγκόσμιους «παίκτες» από 13 χώρες της Ευρώπης και υπολόγισαν το δείκτη C για δύο περιόδους (1991-1992 και 1996-1997). Τα σημεία που εστίασαν ήταν η αναβαλλόμενη φορολογία, η υπεραξία, οι χρηματοδοτικές μισθώσεις και η μετάφραση του ξένου συναλλάγματος. Για τον στατιστικό έλεγχο των ευρημάτων τους χρησιμοποίησαν επίσης το Chi-square test και bootstrapping δοκιμή του δείκτη C. Τα αποτελέσματά τους έδειξαν ότι οι τιμές του δείκτη C ήταν υψηλότερες κατά τη δεύτερη περίοδο, κάτι που επιβεβαιώθηκε και από τους στατιστικούς ελέγχους. Αυτό συνεπάγεται την ύπαρξη εναρμόνισης στα χρόνια μελέτης.

Με τη σειρά του, στην μελέτη Tarlin (2010), ο συγγραφέας δεν εισάγαγε νέα δείγμα χωρών, ούτε εξέτασε διαφορετικές πρακτικές σε σχέση με αυτές που είχαν χρησιμοποιήσει οι προκάτοχοι του. Το μόνο που υπολογίστε εκ νέου είναι τα αποτελέσματα των Herrmann and Thomas (1995) με τη χρήση του δείκτη T, τον οποίο ανέπτυξε ο ίδιος. Αν και τιμές του δείκτη του ήταν λίγο διαφορετικές, τα κύρια συμπεράσματα παρέμειναν τα ίδια με την αρχική μελέτη.

Οι Cairns et al. (2011), τέλος, έλεγξαν (χρησιμοποιώντας τον δείκτη T) αν η συγκρισιμότητα εντός μιας χώρας αλλά και αναμεσα σε δυο χώρες, όσο αναφορά τις λογιστικές τους επιλογές έχει μεταβληθεί σε σχέση με (α) την υποχρεωτική και (β) την προαιρετική χρήση της μέτρησης σε εύλογες αξίες. Οι υποχρεωτικές απαιτήσεις που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά εργαλεία (ΔΛΠ 39) και το σύστημα ανταμοιβών μέσω μετοχών (ΔΠΧΠ 2) έχουν ευνοήσει τη συγκρισιμότητα, ενώ πιο ασθενής είναι η επίδραση από την αποτίμηση των βιολογικών περιουσιακών στοιχείων (ΔΛΠ 41). Τα αποτελέσματα τελικά έδειξαν μια συντηρητική προσέγγιση ή/και έλλειψη κινήτρων για την χρησιμοποίηση της επιμέτρησης σε εύλογη αξία, για τις περισσότερες εταιρείες. Εξαιρέσεις αποτέλεσαν ορισμένες τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες (στο κομμάτι των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού) και εταιρείες με χαρτοφυλάκια σε επενδύσεις σε ακίνητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1 ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Το δείγμα που επιλέξαμε να ερευνήσουμε εστιάζει στον ευρωπαϊκό χώρο και συγκεκριμένα στην ηπειρωτική Ευρώπη λόγω των κοινών στοιχείων αυτών των χωρών. Για μεγάλο χρονικό διάστημα, η βασική διάκριση ήταν μεταξύ του αγγλοσαξονικού λογιστικού συστήματος και αυτού της ηπειρωτικής Ευρώπης. «Με την υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΠΧΠ στην Ευρώπη θα μπορούσε κανείς να σκεφτεί ότι η εν λόγω διχοτόμηση θα εξαφανιστεί ή θα μετριαστεί σημαντικά με κάποιο τρόπο». (Lourenco et al., 2015). Ως απάντηση ο Nobes (2011) υποστηρίζει ότι η παραδοσιακή διάκριση μεταξύ αγγλοσαξονικών και ευρωπαϊκών ηπειρωτικών χωρών παρέμεινε ανέπαφη, ακόμη και μετά την υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ, κάτι που επέφερε την ανάπτυξη εθνικών εκδόσεων των πρακτικών των ΔΠΧΠ στην Ευρώπη.

Ενώ το γκρουπ των χωρών της αγγλοσαξονικής χαρακτηρίζεται από προσανατολισμό προς την κεφαλαιαγορά και στους μετόχους, και την εδραίωση ενός ισχυρού λογιστικού επαγγέλματος, οι χώρες της ηπειρωτικής Ευρώπης χαρακτηρίζονται από φορολογικό και νομικό προσανατολισμό και προστασία των πιστωτών. (Delvaille et al., 2005).

Οι χώρες από την ηπειρωτική Ευρώπη είναι σχετικά ομοιογενείς σε θέματα πολιτικών συστημάτων και στοιχεία οικονομικού περιβάλλοντος, για αυτό και οι πέντε χώρες που επιλέξαμε ανήκουν σε αυτή την ομάδα. (Ελλάδα, Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία). Από το πιθανό δείγμα αποκλείστηκαν οι οικονομικές, ασφαλιστικές και επενδυτικές εταιρείες σύμφωνα και με προηγούμενες μελέτες στο πλαίσιο της διεθνούς βιβλιογραφίας. Ο λόγος για την παράλειψη αυτών των εταιρειών είναι συνδεδεμένος με το γεγονός ότι ακολουθούν διαφορετικές λογιστικές πρακτικές και κανόνες στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις τους. Ο διαχωρισμός των κλάδων καθώς και η λίστα με τις εταιρίες από κάθε χώρα έγινε σύμφωνα με τα στοιχεία της βάσης δεδομένων Thomson Reuters DataStream. Πιο αναλυτικά, επιλέχθηκαν ο κλάδος του πετρελαίου, αερίου, άνθρακα και συναφείς υπηρεσιών, ο κλάδος των εταιρειών κοινής ωφέλειας, ο κλάδος των κατασκευαστικών εταιριών και ο κλάδος των εταιριών που σχετίζονται με βιομηχανικά μέταλλα και εξόρυξη. Στη συνέχεια, από αυτό το δείγμα εταιρειών αφαιρέθηκαν αυτές που δεν τηρούσαν ΔΛΠ καθώς και αυτές που η οικονομική

χρήση τους δεν τελείωνε την 31^η Δεκεμβρίου 2015. Εξαιτίας αυτού, υπήρξε περιορισμός στο δείγμα των εταιρειών για την Γερμανία και την Ισπανία. Για αυτό το λόγο εξετάστηκαν και οι επιπλέον παρεμφερείς κλάδοι των εταιρειών ηλεκτρονικού εξοπλισμού, δασοκομίας και χαρτιού και βιομηχανικών μεταφορών.

Ο σκοπός μας για την επιλογή του δείγματος ήταν να καταλήξουμε σε ένα δείγμα εταιριών που θα μπορούσαν να συγκριθούν εύκολα και αποτελεσματικά. Για αυτό το λόγο, το δείγμα της έρευνας περιορίστηκε σε λίγους κλάδους και όχι για παράδειγμα στο σύνολο των εταιρειών που υπάρχουν στα χρηματιστήρια των επιλεγμένων χωρών. Οι κλάδοι που επιλέχθηκαν έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά τα οποία θα ευνοήσουν την καλύτερη ανάλυση της συγκρισιμότητας. Για παράδειγμα, οι εταιρείες των κλάδων των πετρελαϊκών και των βιομηχανικών μετάλλων έχουν στην κατοχή τους μεγάλης αξίας παγίων, οπότε η εξέταση αυτού του στοιχείου είναι εξίσου σημαντική για αυτούς τους κλάδους. Επιπρόσθετα, σε όλους τους κλάδους υπάρχει έντονο το στοιχείο της κρατικής επιχορήγησης που αφορά πάγια, εξαιτίας των μεγάλων έργων και των ιδιαίτερων εργασιών που ασχολούνται. Ακόμη, η πλειοψηφία των εταιριών του δείγματος, διατηρεί σχέσεις με συνεργάτες από διάφορες χώρες, καθώς είτε εισάγουν πρώτες ύλες, είτε πωλούν τα προϊόντα τους εκεί. Κατά συνέπεια, ένα στοιχείο έρευνας όπως το ζήτημα των συναλλαγματικών διαφορών αφορά το σύνολο του δείγματος.

Τέλος, αποκλείστηκαν και οι εταιρίες με τα χαμηλότερα επίπεδα κεφαλαιοποίησης. Το να συμπεριληφθούν στο δείγμα οι μεγαλύτερες εταιρίες από κάθε κλάδο προσδίδει μεγαλύτερη σημασία στα αποτελέσματα μας. Οι μεγαλύτερες εταιρείες απολαμβάνουν συνήθως σημαντικό μερίδιο της αγοράς, και ως εκ τούτου έχουν σημαντική επίπτωση στην κεφαλαιαγορά της χώρας και στην οικονομία στο σύνολό της. Επίσης, είναι πιο πιθανό να προσελκύσουν τη διεθνή προσοχή, και έτσι η συγκρισιμότητα των λογιστικών καταστάσεων τους έχει μεγάλη σημασία. Η λίστα με τα ονόματα των επιχειρήσεων από κάθε χώρα βρίσκονται στο παράρτημα. Έτσι, το δείγμα που προέκυψε ανά χώρα καθώς και ορισμένα στοιχεία για το σύνολο των εταιριών από κάθε χώρα παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες:

Πίνακας 4.1.1

	Ελλάδα	Γερμανία	Γαλλία	Ιταλία	Ισπανία	Σύνολο
Πετρελαίου και Αερίου	2	1	6	8	3	20
Εταιριών Κοινής Ωφέλειας	3	7	8	15	7	40
Κατασκευών και Υλικών κατασκευής	19	10	9	10	9	57
Βιομηχανικών μετάλλων και εξόρυξης	13	3	6	1	3	26
Ηλεκτρονικού εξοπλισμού	1	17	4	0	0	22
Δασοκομίας και χαρτιού	0	0	0	0	4	4
Βιομηχανικών μεταφορών	0	0	0	0	9	9
Σύνολο	38	38	33	34	35	178

Πίνακας 4.1.2**Κεφαλαιοποίηση**

Χώρες	Αριθμός Εταιριών	Μέσος	Τυπική Απόκλιση	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
Ελλάδα	38	184.844,70	367.663,00	212,00	1.441.661,00
Γερμανία	38	1.666.664,00	3.782.154,00	14.691,00	17.436.854,00
Γαλλία	33	8.353.355,00	18.700.000,00	10.566,00	95.986.109,00
Ιταλία	34	4.493.373,00	10.200.000,00	6.099,00	49.695.734,00
Ισπανία	35	5.492.214,00	8.541.274,00	15.605,00	40.436.576,00
Σύνολο	178				

Πίνακας 4.1.3**Καθαρά κέρδη**

Χώρες	Αριθμός Εταιριών	Μέσος	Τυπική Απόκλιση	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
Ελλάδα	38	4.340.541,00	46.069,86	-106.071,00	204.814,00
Γερμανία	38	-1.557.502,00	1.150.205,00	-6.999.000,00	800.100,00
Γαλλία	33	110.164,00	790.552,50	-2.038.000,00	204.600,00
Ιταλία	34	-1.495.152,00	1.557.346,00	-8.783.000,00	2.196.000,00
Ισπανία	35	25.340,90	688.613,40	-12.270.000,00	2.421.578,00
Σύνολο	178				

Αφού είχε καθοριστεί το δείγμα στο πρώτο στάδιο, αναζητήσα στις ηλεκτρονικές ιστοσελίδες των εταιριών για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και τις ετήσιες εκθέσεις για το έτος 2015. Με αυτό το τρόπο έγινε η καταγραφή των λογιστικών μεθόδων που ακολουθούν οι επιχειρήσεις για τα επτά σημεία έρευνας.

Λόγω της δυσκολίας αυτής της διαδικασίας σε ορισμένες εταιρίες χρειάστηκε και δεύτερη ανάλυση των οικονομικών εκθέσεων. Ιδιαίτερο πρόβλημα για αυτό το στάδιο ήταν το γεγονός ότι πολλές επιχειρήσεις είχαν αναρτήσει τις οικονομικές τους καταστάσεις στη γλώσσα της χώρας που εδρεύουν. Το φαινόμενο αυτό παρουσιάστηκε πιο έντονο στη Γαλλία και στη Γερμανία κάτι που περιόρισε τα δεδομένα για τον υπολογισμό των δεικτών.

4.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΣΥΓΚΡΙΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Οι δείκτες της αρμονίας χρησιμοποιούνται για την ποσοτικοποίηση του βαθμού στον οποίο οι λογαριασμοί των επιχειρήσεων είναι συγκρίσιμοι. Για παράδειγμα, οι λογαριασμοί των δύο εταιριών δεν μπορεί να θεωρηθούν συγκρίσιμοι, αν μια εταιρεία χρησιμοποιεί την εύλογη αξία, ενώ η άλλη χρησιμοποιεί τη μέθοδο του ιστορικού κόστους σε κάποια κατηγορία λογαριασμών.

Ο Van der Tas (1988) εισήγαγε τους δείκτες αρμονίας H, C και I. Από τότε η βιβλιογραφία έχει εξετάσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των δεικτών αυτών, τις ιδιότητες και τις επεκτάσεις τους. Ο Taplin (2004) δημιούργησε ένα νέο δείκτη αρμονίας, τον T.

Θα πρέπει να γίνει μικρή αναφορά και στην κριτική που έχει δεχτεί η χρήση δεικτών για τον υπολογισμό της συγκρισιμότητας των λογιστικών καταστάσεων. Ο Taplin (2011) αναφέρθηκε σε αυτό το γεγονός και υποστήριξε τα παρακάτω γύρω από αυτό το θέμα:

- 1) Μέσω μεθοδολογικών βελτιώσεων πάνω στη χρήση των δεικτών έχουν αντιμετωπιστεί κάποιες από τις επικρίσεις που είχαν αρχικά διατυπωθεί,
- 2) Η όποια κριτική ισχύει για τις περισσότερες μεθοδολογίες της έρευνας στον τομέα της λογιστικής και όχι στους δείκτες μόνο,
- 3) Οι επικρίσεις βασίζονται σε εσφαλμένους ή άσχετους ισχυρισμούς, ή
- 4) Αφορούν εναλλακτικούς ορισμούς της αρμονίας

Για το σκοπό της παρούσας εργασίας θα χρησιμοποιήσουμε τους δείκτες H,C,E και T.

- 1) **Δείκτης H:** Ο δείκτης H δημιουργήθηκε αρχικά από τον Herfidahl σαν δείκτης μέτρησης της βιομηχανικής συγκέντρωσης, αλλά το 1988 ο Van der Tas τον εισήγαγε ως δείκτη μέτρησης της συγκρισιμότητας:

$$H = \sum_{m=1}^M p_m^2$$

, όπου p_m είναι η σχετική συχνότητα της μεθόδου m , και το M ο συνολικός αριθμός των πιθανών εναλλακτικών λύσεων. Ο δείκτης H κυμαίνεται μεταξύ 0 και 1, όσο υψηλότερη η τιμή του, τόσο υψηλότερο είναι το επίπεδο της αρμονίας. Όταν ο δείκτης ισούται με το μηδέν τότε όλες οι εταιρείες χρησιμοποιούν διαφορετικές μεθόδους, και άρα δεν υπάρχει καθόλου συγκρισιμότητα. Ενώ αντίθετα, όταν ο δείκτης ισούται με τη μονάδα, τότε όλες οι εταιρείες του δείγματος χρησιμοποιούν την ίδια μέθοδο και έχουμε μέγιστη συγκρισιμότητα. Ο σταδιακός υπολογισμός αυτού του δείκτη με την πάροδο του χρόνου μετρά την έκταση της εναρμόνισης. Το βασικό πλεονέκτημα αυτού του δείκτη είναι η απλότητά του: είναι εύκολος να υπολογιστεί και να ερμηνευτεί. Αντανακλά την πιθανότητα ότι δύο τυχαία επιλεγμένες εταιρείες εφαρμόζουν την ίδια λογιστική μέθοδο. Από την άλλη πλευρά, ο βασικός περιορισμός του δείκτη αυτού είναι ότι μπορεί να εφαρμοστεί μόνο σε μία συγκεκριμένη χώρα. Ως εκ τούτου, είναι δυνατόν να μετρηθεί και να συγκριθεί η εναρμόνιση σε διαφορετικές χρονικές περιόδους, αλλά όχι μεταξύ των χωρών. Αυτό μπορεί να ξεπεραστεί εν μέρει με το να μην γίνει διάκριση των εταιρειών του δείγματος ανάλογα με τη χώρα προέλευσής τους, αλλά λαμβάνοντας υπόψη την ομάδα των χωρών στο σύνολό της. Αυτή η προσέγγιση, ωστόσο, έχει και τα μειονεκτήματά της, καθώς αποδίδει υψηλότερα βάρη στις χώρες με το μεγαλύτερο αριθμό των εταιρειών του δείγματος. (Cole et al., 2008)

2) **Δείκτης C:** Ο δεύτερος δείκτης είναι ο C , ο οποίος δημιουργήθηκε επίσης το 1988 από τον Van der Tas. Αυτός ο δείκτης μετρά την πιθανότητα δύο τυχαία επιλεγμένες εταιρείες του δείγματος (χωρίς επανατοποθέτηση) να έχουν λογαριασμούς οι οποίοι είναι συγκρίσιμοι. Ο δείκτης παίρνει τιμές από 0 έως 1. Η βασική του διαφορά σε σχέση με το δείκτη H είναι ότι αυτός ο δείκτης επιτρέπει να συμπεριλάβουμε στο δείγμα εταιρείες που χρησιμοποιούν μια μέθοδο, αλλά με τις πληροφορίες που δίνουν στην ετήσια έκθεσή τους, μπορεί να συγκριθεί και με μια ή περισσότερες διαφορετικές μεθόδους. Όταν το δείγμα είναι αρκετά μεγάλο και δεν συμβαίνει η ιδιαιτερότητα που ανέφερα παραπάνω τότε τα αποτελέσματα του δείκτη ισούνται με αυτά του δείκτη H . Ο δείκτης C δίνεται από τον τύπο :

$$C = \frac{\sum(n_i * (n_i - 1))}{(N * (N - 1))}$$

, όπου n_i είναι ο αριθμός των εταιρειών που ακολουθούν την μέθοδο i , και το N ισούται με το συνολικό αριθμό των εταιρειών του δείγματος. (Cole et al., 2008)

3) **Δείκτης E**: Αυτός ο δείκτης δημιουργήθηκε από τον Kriseiment το 1997 και δίνεται από τον τύπο :

$$E = \sum_{j=1}^n p_j * \ln \frac{1}{p_j}$$

, όπου n είναι ο αριθμός των εναλλακτικών λογιστικών μεθόδων και p_j η σχετική συχνότητα της μεθόδου j . Ο δείκτης Entropy, όπως αλλιώς λέγεται, είναι ένας αντίστροφος δείκτης μέτρησης της συγκρισιμότητας. Αυτό σημαίνει ότι όσο μικρότερη η τιμή του δείκτη τόσο πιο συγκρίσιμοι οι λογαριασμοί του δείγματος, ενώ το αντίθετο ισχύει για υψηλές τιμές του δείκτη. (Cole et al., 2008)

4) **Δείκτης T**: Σημαντικό μέρος της εργασίας αυτής είναι να υπολογιστεί ο δείκτης συγκέντρωση (αναφέρεται επίσης ως ομοιότητα), που επιτρέπει να συγκρίνουμε το επίπεδο της αρμονίας μεταξύ όλων των πρακτικών. Ο δείκτης T αναπτύχθηκε από το Tarlin (2004). Ο συγκεκριμένος δείκτης είναι και ο πιο ολοκληρωμένος αφού περιλαμβάνει τα πλεονεκτήματα και τις δυνατότητες όλων των υπολοίπων δεικτών. Ισούται με την πιθανότητα δύο τυχαία επιλεγμένες εταιρείες του δείγματος να έχουν συγκρίσιμους λογαριασμούς. Ο δείκτης παίρνει τιμές από 0 έως 1, και υπολογίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

$$T = \sum_{i=1}^N \sum_{j=1}^N \sum_{k=1}^M \sum_{l=1}^M a_{kl} \beta_{ij} p_{ki} p_{lj}$$

όπου a_{kl} είναι ο συντελεστής συγκρισιμότητας μεταξύ των λογιστικών μεθόδων k και l , β_{ij} είναι ο συντελεστής στάθμισης για τη σύγκριση μεταξύ των εταιρειών στις χώρες i και j , p_{ki} είναι η αναλογία των εταιρειών στην χώρα i που χρησιμοποιούν τη μέθοδο k , p_{lj} είναι η αναλογία των εταιρειών στην χώρα j που χρησιμοποιούν τη μέθοδο l , M είναι ο αριθμός των χωρών και N ο αριθμός των εναλλακτικών λογιστικών μεθόδων. Cole et al. (2008) υποστηρίζουν ότι οι διαφορές στην εφαρμογή των ΔΠΧΠ θα οδηγήσουν σε σημαντική μείωση της συγκρισιμότητας, και τόνισε πως ο δείκτης T είναι η πιο κατάλληλη μεθοδολογία για τη μέτρηση της συγκρισιμότητας.

Ευτυχώς, ο καθηγητής Tarlin ανέπτυξε ένα φιλικό προς το χρήστη λογισμικό που ονομάζεται Harmoniser, το οποίο είχε την ευγενή καλοσύνη να μας το στείλει ηλεκτρονικά για να το χρησιμοποιήσουμε για τους σκοπούς της παρούσας έρευνας. Όπως αναφέρθηκε και προηγούμενος ο δείκτης μπορεί να θεωρηθεί ανώτερος από όλους τους υπόλοιπους και αυτό φανερώνεται από τα κριτήρια ανάμεσα στα οποία μπορεί να επιλέξει ο χρήστης του προγράμματος Harmoniser, ώστε να έχει το καλύτερο δυνατό ερευνητικό αποτέλεσμα.

Τα κριτήρια που πρέπει να προσδιοριστούν είναι: η στάθμιση των χωρών, η διεθνής εστίαση, η διαχείριση των πολλαπλών λογιστικών πολιτικών και το ζήτημα της μη αποκάλυψης από την εταιρία της μεθόδου που ακολουθεί. (Tarlin, 2006)

1) Η στάθμιση των χωρών: Κάτω από αυτό το χαρακτηριστικό, οι ερευνητές είναι σε θέση να αναθέσουν βάρη σε συγκεκριμένες χώρες του δείγματος. Το λογισμικό Harmoniser (ή γενικά ο δείκτης T) προσφέρει τις ακόλουθες τρεις δυνατότητες: (Α) να οριστούν τα βάρη ανάλογα με τον αριθμό των εταιρειών του δείγματος, σε αυτή τη περίπτωση οι χώρες με υψηλό αριθμό εταιρειών στο δείγμα λαμβάνουν αναλογικά υψηλότερο βάρος, όπως στην περίπτωση του Η και C δεικτών (Β) να οριστούν ίσα βάρη, κάθε χώρα έχει την ίδια βαρύτητα ανεξάρτητα από τον αριθμό των εταιρειών του δείγματος, όπως στην περίπτωση του δείκτη I, και (Γ) τα βάρη να οριστούν ανάλογα με τον πληθυσμό, αυτό επιτρέπει να ορίσουμε βάρη αυθαίρετα χωρίς καμία αναφορά στον αριθμό των χωρών που συλλέγονται στο δείγμα, για παράδειγμα με βάση το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) ή το συνολικό αριθμό των εταιρειών που είναι εισηγμένες στις αντίστοιχες χώρες. Στη συνέχεια, ο χρήστης εισάγει επιπρόσθετα τη μήτρα πληθυσμού, η οποία στη συνέχεια χρησιμοποιείται για την κατανομή βαρών σε μεμονωμένες χώρες. Αυτό το χαρακτηριστικό είναι ιδιαίτερα ευεργετικό, καθώς δεν προσφέρεται από τους προηγούμενους δείκτες, και επιτρέπει τη δίκαιη εκπροσώπηση των χωρών του συνολικού δείκτη. Με αυτόν τον τρόπο οι χώρες που είναι μεγαλύτερες από οικονομική άποψη, προσφέρουν μεγαλύτερο αντίκτυπο στο συνολικό δείκτη, κάτι το οποίο αντανακλά καλύτερα τη πραγματικότητα.

2) Διεθνής εστίασης: Με αυτό το χαρακτηριστικό ο χρήστης έχει επίσης τρεις επιλογές για να προσαρμόσει τη διαδικασία υπολογισμού του δείκτη T. Οι χρήστες μπορούν να αφήσουν το πρόγραμμα να υπολογίσει ένα από τα παρακάτω:

(Α) συνολικός δείκτης, όπου όλες οι παρατηρήσεις από όλες τις χώρες του δείγματος επιλέγονται για σύγκριση, όπως στην περίπτωση των Η και C δεικτών

(Β) εσωτερικός δείκτης, όπου το πρόγραμμα επιλέγει τυχαίες κληρώσεις των εταιρειών ώστε να είναι από μία μόνο χώρα, όπως ο δείκτης C για το εσωτερικό μιας χώρας, και

(Γ) ενδιάμεσος δείκτης, όπου διασφαλίζει ότι δύο τυχαία επιλεγμένες εταιρείες θα είναι από διαφορετική χώρα, όπως στην περίπτωση του δείκτη I και του δείκτη C μεταξύ χωρών

3) Η διαχείριση των πολλαπλών λογιστικών πολιτικών: Σε περίπτωση που οι εταιρείες δεν υποχρεούνται να επιλέξουν μια ενιαία πολιτική, αλλά αντί αυτού χρησιμοποιούν ένα συνδυασμό δύο ή περισσότερων εξ αυτών, οι ερευνητές αντιμετωπίζουν ένα πρόβλημα. Θα πρέπει να αποφασίσει αν θα αντιπροσωπεύει το συνδυασμό ως ένα ξεχωριστό τρόπο, ή αν θα πρέπει να περιλάβει τις παρατηρήσεις στον αριθμού των εταιρειών που ακολουθούν μία συγκεκριμένη μέθοδο (και φυσικά να επιλέξουν ποια). Αυτό το ζήτημα, ωστόσο, ξεπεράστηκε με την κατασκευή του δείκτη T, ο οποίος δίνει τη δυνατότητα να προσδιορίσουμε τη συγκρισιμότητα των χρησιμοποιούμενων μεθόδων. Η αντιμετώπιση των πολλαπλών πολιτικών γίνεται με μια από αυτές τις μεθόδους:

A) μη συγκρισιμότητα, αυτό το χαρακτηριστικό δεν επιτρέπει τις πολλαπλές λογιστικές πολιτικές, άρα κάθε μία ορίζεται ως εντελώς μη συγκρίσιμη με τις άλλες, και έτσι οι εταιρείες είναι υποχρεωμένες να εκφράσουν την επιλογή τους για μία και μόνο μία πολιτική, όπως στην περίπτωση του δείκτη Η και I

B) πλήρης ή μη συγκρισιμότητα, στο πλαίσιο αυτής της επιλογής, οι πολλαπλές πολιτικές μπορεί να επιλεγούν ως εντελώς συγκρίσιμες, η οποία είναι η περίπτωση του δείκτη C και

(Γ) μερική συγκρισιμότητα, αυτό το χαρακτηριστικό το εισήγαγε ο Tarlin (2004) και γενικεύει τα δύο προηγούμενα σημεία. Επιτρέπει να ορίσουμε τη συγκρισιμότητα ορισμένων μεθόδων ως κλάσμα μεταξύ 0 και 1

4) Το ζήτημα της μη αναφοράς: Ένα θέμα που προκύπτει όταν οι επιχειρήσεις δεν δημοσιοποιούν τις πολιτικές τους. Ο Tarlin (2004) παρέχει τέσσερις τρόπους αντιμετώπισης σε αυτό:

(Α) αφαίρεση παρατηρήσεων με μη δημοσιοποίηση από το δείγμα, ιδιαίτερα στην

περίπτωση που η πολιτική χρησιμοποιείται από συγκεκριμένο κλάδο εταιρειών, όπως πχ ο κλάδος των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

(B) πλήρης συγκρισιμότητα σε όλες τις μεθόδους, αυτό είναι χρήσιμο στην περίπτωση που η μη γνωστοποίηση σημαίνει πραγματικά τη μη εφαρμογή κάποιας μεθόδου στο συγκεκριμένο σημείο. Στη συνέχεια, αυτή η παρατήρηση αντιμετωπίζεται ως μια άλλη μέθοδο

(Γ) καθόλου συγκρισιμότητα με άλλες μεθόδους, αυτό θα πρέπει να χρησιμοποιείται σε περιπτώσεις που η μη γνωστοποίηση προκλήθηκε από μη προθυμία των εταιρειών να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την πολιτική τους, αν και σίγουρα χρησιμοποιούν μία, και

(Δ) συγκρισιμότητα με επιλεγμένη μέθοδο, σε αυτή την περίπτωση ο χρήστης προσδιορίζει τη μέθοδο με την οποία η μη γνωστοποίηση συγκρίνεται και στη συνέχεια νοείται ως προκαθορισμένη η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε, χωρίς αυτό να δηλώνεται ξεχωριστά.

Στο πλαίσιο αυτής της εργασίας επιλέχθηκαν τα παρακάτω κριτήρια. Για τα στοιχεία που αφορούν τις μεθόδους απόσβεσης των ενσώματων παγίων, τη μέθοδο υπολογισμού των λειτουργικών ταμειακών ροών, τη μέθοδο μετάφρασης του ξένου συναλλάγματος, τη μέθοδο αναγνώρισης των επενδυτικών ακίνητων και τη μέθοδο τακτοποίησης των κρατικών επιχορηγήσεων για ακίνητα χρησιμοποιήθηκαν τα κριτήρια 1(B),2(B),3(A),4(Γ). Σε αντίθεση για τη μέθοδο αναγνώρισης ενσώματων παγίων και τη μέθοδο κοστολόγησης των αποθεμάτων χρησιμοποιήθηκαν τα κριτήρια 1(B),2(B),3(Γ),4(Γ). Αυτό συνέβη διότι στις δυο αυτές μεθόδους υπάρχει η επιλογή «Και τις δυο», οπότε κρίθηκε αναγκαίο να θεωρήσουμε αυτή την επιλογή συγκρίσιμη με τις άλλες δυο και συγκεκριμένα τις δώσαμε βάρος σύγκρισης 0,5.

Μετά τον υπολογισμό των δεικτών για τη κάθε χώρα, χρησιμοποιήσαμε τα αποτελέσματα του δείκτη T από το πρόγραμμα Harmoniser, για να υπολογίσουμε τη συγκρισιμότητα μεταξύ των επιλεγμένων χωρών. Ένα από τα πλεονεκτήματα του λογισμικού Harmoniser είναι ότι αναφέρει αυτόματα τις τιμές του δείκτη T για δύο χώρες και για όλα τα ζεύγη χωρών. Για τους σκοπούς της ανάλυσης μας, υπολογίσαμε το μέσο όρο των δεικτών T για κάθε ζεύγος χωρών για τις επτά λογιστικές πολιτικές. Οι τιμές τους συνοψίζονται στο κεφάλαιο των αποτελεσμάτων.

4.3 ΣΗΜΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

«Είμαστε υποκινούμενοι κυρίως από την επιθυμία να κατανοήσουμε καλύτερα πώς οι λογιστικές μεθόδους σχετίζονται με τις προσδοκίες των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων. Πολλά έχουν γραφτεί σχετικά με τις επιπτώσεις συγκεκριμένων λογιστικών μεθόδων, το οποίο περιλαμβάνει την επιλογή μεταξύ των εναλλακτικών λογιστικών μεθόδων (π.χ., σταθερή μέθοδος απόσβεσης εναντίον φθίνουσας) και το σκεπτικό γύρω από την απόφαση σχετικά με την μέθοδο που θα ακολουθήσουμε (π.χ., έτη ωφέλιμης ζωής, την εκτιμώμενη υπολειμματική αξία κ.λπ.)». (Bradshaw et al., 2009) Στη δική μας έρευνα εξετάσαμε τα παρακάτω επτά σημεία των λογιστικών καταστάσεων και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την διαχείριση αυτών. Η επιλογή των συγκεκριμένων σημείων έγινε σε συνάρτηση με τους επιλεγμένους κλάδους, ώστε τα σημεία έρευνας να είναι σχετικά με το αντικείμενο και την λειτουργία των εταιριών του δείγματος. Για κάθε ένα από αυτά, εφαρμόσαμε τον στατιστικό έλεγχο Chi-squared, για να προσδιοριστεί η σχέση μεταξύ των διαφορετικών λογιστικών μεθόδων και των χωρών του δείγματος. Με αυτό τον τρόπο, μετρήθηκε αν υπάρχει ομοιομορφία των λογιστικών πολιτικών ανά σημείο έρευνας, μεταξύ των χωρών του δείγματος.

Chi-squared τεστ: Ένας τρόπος για να περιγράψει το Chi-square τεστ είναι ότι ελέγχει την μηδενική υπόθεση ότι οι μεταβλητές είναι ανεξάρτητες. Το τεστ συγκρίνει τα παρατηρούμενα δεδομένα με ένα μοντέλο που διανέμει τα στοιχεία σύμφωνα με την προσδοκία ότι οι μεταβλητές είναι ανεξάρτητες και δίνεται από τον τύπο:

$$X^2 = \sum_{i=1}^n \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$$

, όπου O_i οι παρατηρούμενες συχνότητες που συλλέξαμε, E_i οι αναμενόμενες συχνότητες. Οι βαθμοί ελευθερίας για το Chi-square τεστ είναι ίσοι με τον αριθμό των σειρών μείον ένα, επί τον αριθμό των στηλών μείον ένα: δηλαδή, $\{(R-1)*(C-1)\}$. Στη συνέχεια, ανατρέξαμε στο πίνακα με τις κριτικές τιμές της Chi-square κατανομής, όπου αναζητήσαμε τους βαθμούς ελευθερίας του μοντέλου μας ώστε να προσδιορίσουμε τις κριτικές τιμές με τις οποίες θα συγκρίνουμε την τιμή του Chi-square τεστ, για να δούμε αν απορρίπτουμε ή όχι την υπόθεση μηδέν. Οι βαθμοί ελευθερίας του μοντέλου μας είναι οκτώ και έτσι προκύπτουν οι εξής κριτικές τιμές:

Πίνακας 4.3.1

Κριτικές τιμές ανά επίπεδο σημαντικότητας					
Βαθμοί Ελευθερίας	90%	95%	98%	99%	99,9%
8	13,362	15,507	17,535	20,090	26,125

4.3.1 ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ:

Πρώτη περιοχή του ενδιαφέροντος μας είναι η αποτίμηση των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων ή όπως αλλιώς αναφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός (Property, plant and equipment-PPE). Η διαχείριση αυτών των στοιχείων περιγράφεται από το ΔΛΠ 16. Δύο προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται προκειμένου να αναγνωρίσει ένα τέτοιο περιουσιακό στοιχείο, να μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα το κόστος του και να επιφέρει πιθανά μελλοντικά οικονομικά οφέλη. Όταν ένα στοιχείο πληροί αυτές τις προϋποθέσεις, τότε απαιτείται να γίνει επιμέτρηση στο κόστος. Η μέτρηση της αξίας του παγίου μετά την αρχική αναγνώριση, όμως, είναι πιο ενδιαφέρουσα κατά τη δική μας άποψη. Το ΔΛΠ 16 σε αυτή τη περίπτωση επιτρέπει δύο εναλλακτικές λύσεις, το μοντέλο του κόστους και το μοντέλο της αναπροσαρμογής.

Η επιχείρηση απαιτείται να εφαρμόσει το επιλεγμένο μοντέλο για ολόκληρο το σύνολο των στοιχείων που αποτελούν το λογαριασμό των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμών, αλλά μπορεί να χρησιμοποιήσει διαφορετική μέθοδο, αν το επιθυμεί, σε διαφορετικές υποκατηγορίες. Σύμφωνα με το μοντέλο του κόστους, το στοιχείο απεικονίζεται στο κόστος του μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και ζημίες απομείωσης. Αν εφαρμοστεί το μοντέλο της αναπροσαρμογής, το στοιχείο αποτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία της αναπροσαρμογής, καθώς επίσης και μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και ζημίες απομείωσης. Σύμφωνα με τον όρο της δίκαιης απεικόνισης, οι αναπροσαρμογές υποτίθεται ότι πρέπει να γίνονται τακτικά για να διασφαλιστεί ότι το περιουσιακό στοιχείο απεικονίζεται στη σωστή του αξία. Το πρότυπο ορίζει ακόμη πώς να προσδιορίζεται η εύλογη αξία των εν λόγω στοιχείων, καθώς επίσης και πώς να αντιμετωπίζονται οι σωρευμένες αποσβέσεις στην περίπτωση της αναπροσαρμογής. Μία ανοδική αναπροσαρμογή θα πιστωθεί στα ίδια κεφάλαια, ενώ μια προς τα κάτω αναπροσαρμογή θα αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Κύρια διαφορά ανάμεσα στο μοντέλο κόστους και στο μοντέλο

αναπροσαρμογής είναι ότι αν και οι δύο επιτρέπουν τις προς τα κάτω ανατιμήσεις με τη μορφή των ζημιών απομείωσης, μόνο με τη μέθοδο της αναπροσαρμογής η αξία ενός περιουσιακού στοιχείου μπορεί να επιμετρηθεί προς τα πάνω. Η μέθοδος του κόστους είναι από την άλλη πλευρά ευκολότερο να εφαρμοστεί, δεδομένου ότι δεν απαιτεί συχνή μέτρηση της εύλογης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου (αν και στην περίπτωση της πιθανής ζημίας απομείωσης χρειάζεται να υπολογιστεί καθώς πρέπει να λογιστικοποιηθεί). Η επιχείρηση θα πρέπει επομένως να αποφασίσει προσεκτικά ποια μέθοδο θα επιλέξει, καθώς αυτή η επιλογή επηρεάζει όχι μόνο την αξία των πάγιων περιουσιακών της στοιχείων στον ισολογισμό, αλλά και τα κέρδη μέσω των αναπροσαρμογών.

Ο Πίνακας 4.2 παρουσιάζει την κατανομή ανάμεσα σε αυτές τις επιλογές για τη κάθε χώρα. Όπως διακρίνεται, οι περισσότερες εταιρίες επιλέγουν τη μέθοδο του κόστους (155/178 ή 87,07%). Λίγες επιλέγουν το μοντέλο αναπροσαρμογής, ενώ κάποιες επιχειρήσεις χρησιμοποιούν και τις δυο μεθόδους ανάλογα με το στοιχείο που επιμετρούν.

Πίνακας 4.3.1.1

Μέθοδος	Ελλάδα	Γερμανία	Γαλλία	Ιταλία	Ισπανία	Σύνολο
Κόστους	31	31	28	31	34	155
Μοντέλο Ανα/γής	5	0	0	1	0	6
Και τα δύο	0	2	0	2	0	4
Δεν υπάρχει αναφορά	2	5	5	0	1	13
Σύνολα	38	38	33	34	35	178

Έπειτα, εφαρμόσαμε το Chi-squared τεστ για τις μεθόδους αναγνώρισης των παγίων και προέκυψε το παρακάτω αποτέλεσμα. Η κριτική τιμή που προέκυψε είναι μεγαλύτερη από την αντίστοιχη για επίπεδο σημαντικότητας 95%, και σε συνδυασμό με τη χαμηλή τιμή της πιθανότητας, καταλήγουμε στην απόρριψη της μηδενικής υπόθεσης για το συγκεκριμένο στοιχείο και στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει ανεξαρτησία μεταξύ αυτών των δύο μεταβλητών. Άρα, η χώρα προέλευσης της εταιρίας σχετίζεται με το ποια λογιστική μέθοδο θα εφαρμόζει η συγκεκριμένη εταιρεία για την αναγνώριση των παγίων, κάτι που «υπονομεύει» τη συγκρισιμότητα.

Πίνακας 4.3.1.2

	Pearson chi2(8)	Pr.
Μέθοδος Αναγνώρισης Παγίων	20,2639	0,009

4.3.2 ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ:

Το ίδιο πρότυπο (ΔΛΠ 16) ασχολείται επίσης και με την υποτίμηση του λογαριασμού ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού. Στο συγκεκριμένο λογιστικό σημείο, δεν αντιστοιχεί μια μόνο μέθοδος, αλλά επιτρέπεται η επιλογή μεταξύ των διαφόρων εναλλακτικών λύσεων. Απαιτεί μόνο «η μέθοδος που θα επιλεγεί για το κάθε στοιχείο να ταιριάζει με τον τρόπο με τον οποίο θα αναλωθούν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη του περιουσιακού στοιχείου» (ΔΛΠ 16, παρ. 60). Δεδομένου ότι αυτό το μοτίβο μπορεί να αλλάξει κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου, η επιλεγείσα μέθοδος πρέπει να επανεξετάζεται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο.

Ο κατάλογος των επιτρεπόμενων μεθόδων απόσβεσης αναφέρει τρεις εναλλακτικές λύσεις. την ευθεία μέθοδο, τη φθίνουσα μέθοδο και την μέθοδο της μονάδας παραγωγής (ΔΛΠ 16, παρ. 62). Αν μια εταιρεία επιλέξει την ευθεία μέθοδο, τότε κατανέμει ένα σταθερό ποσό ως έξοδο κάθε περίοδο για όλα τα έτη ωφέλιμης ζωής του παγίου. Σύμφωνα με τη φθίνουσα μέθοδο ένα υψηλότερο έξοδο απόσβεσης χρεώνεται στην αρχή της ζωής του περιουσιακού στοιχείου και στη συνέχεια μειώνεται σταδιακά. Η τελευταία αναφερθείσα μέθοδος εξαρτάται από τις μονάδες παραγωγής, και αναθέτει αποσβέσεις σύμφωνα με την αναμενόμενη χρήση ή παραγωγή. Καθώς κάθε κατηγορία παγίων μπορεί να αποσβεστεί σύμφωνα με διαφορετική μέθοδο, ορισμένες εταιρείες μπορούν να χρησιμοποιούν περισσότερες από μία ταυτόχρονα. Υπάρχουν πολλά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα σε κάθε μία από τις εναλλακτικές λύσεις. Η σταθερή απόσβεση είναι εύκολο να υπολογιστεί, αλλά μπορεί να μην απεικονίζει την πραγματική χρήση των αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων. Η φθίνουσα μέθοδο που αναφέρεται επίσης και ως επιταχυνόμενη απόσβεση, δημιουργεί υψηλότερες δαπάνες και, ως εκ τούτου μειώνει τα λογιστικά κέρδη και επιφέρει μικρότερη φορολογική επιβάρυνση στα πρώτα χρόνια της χρήσης του περιουσιακού στοιχείου. Τέλος η μέθοδος των μονάδων παραγωγής παρέχει πιο αξιόπιστη εκτίμηση της φθοράς του περιουσιακού στοιχείου, αλλά υπολογισμός της είναι υπερβολικά επαχθής.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι επιλογές των εταιριών σε αυτό το ερευνητικό

πεδίο. Στο δείγμα μου δεν βρήκα κάποια επιχείρηση που να χρησιμοποιεί την μέθοδο των παραγόμενων μονάδων και για αυτό δεν εμφανίζεται στο πίνακα. Είναι ξεκάθαρο, ότι ανεξάρτητα τη χώρα η σταθερή μέθοδος είναι η πιο δημοφιλής. (162/178 ή 91%)

Πίνακας 4.3.2.1

Μέθοδος	Ελλάδα	Γερμανία	Γαλλία	Ιταλία	Ισπανία	Σύνολο
Σταθερή μεθ.	35	30	29	34	34	162
Φθίνουσα μέθοδος	0	1	0	0	0	1
Δεν υπάρχει αναφορά	3	7	4	0	1	15
Σύνολα	38	38	33	34	35	178

Επιπλέον, εξετάστηκε η στατιστική σημαντικότητα αυτού του στοιχείου μέσω του ελέγχου Chi-squared. Το αποτέλεσμα του ελέγχου, σε σύγκριση με τις κριτικές τιμές σε όλα τα επίπεδα σημαντικότητας οδηγούν σε αποδοχή της μηδενικής υπόθεσης, ενώ αν είχαμε μια τυχαία κατανομή σε αυτό το στοιχείο, η πιθανότητα να είχαμε ακριβώς τα ίδια αποτελέσματα είναι ίση με 36.9%, που μπορεί να θεωρηθεί αρκετά υψηλή. Άρα, οι μέθοδοι απόσβεσης παγίων και η χώρα προέλευσης της εταιρίας είναι ανεξάρτητες, κάτι που ενισχύει τη συγκρισιμότητα.

Πίνακας 4.3.2.1

	Pearson chi2(8)	Pr.
Μέθοδοι Αποσβέσεις Παγίων	4,2843	0,369

4.3.3 ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ:

Σημαντικός δείκτης για την οικονομική θέση για ορισμένες εταιρείες είναι η αξία των αποθεμάτων τους. Η διαχείριση αυτού του στοιχείου του ισολογισμού καλύπτεται από το ΔΛΠ 2. Όσον αφορά τη μέτρηση των αποθεμάτων, το πρότυπο ορίζει τον παρακάτω κανόνα αποτίμησης: «Στο χαμηλότερο πόσο μεταξύ του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας» (. ΔΛΠ 2, παρ. 9) Από την άλλη πλευρά, εξακολουθεί να υπάρχει ευελιξία κατά τον προσδιορισμό του κόστους των αποθεμάτων.

Η παράγραφος 25 του προτύπου δηλώνει ότι «το κόστος των αποθεμάτων πρέπει να προσδιορίζεται με μια από τις δύο μεθόδους: First-In, First-Out (FIFO) ή τη μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους». Σύμφωνα με τον κανόνα FIFO, τα στοιχεία

αναμένεται να πωληθούν με την ίδια σειρά που αγοράζονται. Αυτό σημαίνει ότι η εταιρεία με τη μέθοδο αυτή πρώτα προσφέρει προς διάθεση από τα παλαιότερα στοιχεία, και εκείνα που παραμένουν στην αποθήκη είναι αυτά που λαμβάνονται τελευταία. Σύμφωνα με τη μέθοδο του μέσου σταθμικού μέσου, το κόστος των αποθεμάτων εξαρτάται από το κόστος των αντικειμένων που κατέχει εκείνη τη στιγμή. Επίσης μία οντότητα μπορεί να επιλέξει τη συχνότητα του επανυπολογισμού του σταθμισμένου μέσου όρου. «Ο τύπος προσδιορισμού του κόστους που θα επιλεγεί πρέπει να χρησιμοποιηθεί για όλα τα αποθέματα παρόμοιας φύσης, αλλά μπορεί να διαφέρει για τις κατηγορίες διαφορετικών αποθεμάτων» (ΔΛΠ 2, παρ. 25). Αυτό σημαίνει ότι η οντότητα μπορεί να χρησιμοποιήσει και τις δύο μεθόδους ταυτόχρονα.

Το πλεονέκτημα της μεθόδου FIFO είναι ότι αντικατοπτρίζει καλύτερα την πραγματική ροή των αποθεμάτων σε μια εταιρεία, επειδή είναι σύνηθες οι εταιρείες να πωλούν κατά προτεραιότητα τα παλαιότερα κομμάτια σε στόκ. Από την άλλη πλευρά, το μοντέλο του μέσου σταθμισμένου κόστους μπορεί να είναι ευκολότερο να εφαρμοστεί για τις μικρότερες επιχειρήσεις. Το αποτέλεσμα της επιλογής ανάμεσα σε μια από αυτές τις μεθόδους για το καθαρό εισόδημα της επιχείρησης δεν είναι σημαντικό. Τα ποσά που προκύπτουν στο Κόστος πωληθέντων (ΚΠ) είναι λίγο υψηλότερα όταν χρησιμοποιούν το μέσο σταθμισμένο κόστος από ότι υπό FIFO, αλλά τα ποσά εξακολουθούν να είναι λιγότερο έντονα από ότι εάν μια εταιρεία χρησιμοποιούσε LIFO.

Αυτή η μέθοδος απαγορεύεται σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ. Ο κύριος λόγος είναι ότι η χρήση της LIFO οδηγεί σε αναφορά με ξεπερασμένη αξία των αποθεμάτων στον ισολογισμό. Εάν τα στοιχεία που αγοράστηκαν πρόσφατα απορρίπτονται πρώτα, το κόστος της απογραφής θα αντιπροσωπεύουν οι τιμές από τα παλαιότερα στοιχεία. Αυτό δεν μπορεί να είναι αξιόπιστη εκτίμηση της αξίας των αποθεμάτων, η οποία έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της δίκαιης αναφοράς πάνω στην οποία είναι χτισμένα τα πρότυπα.

Στη συνέχεια παραθέτω τον πίνακα με τις πολιτικές που επέλεξαν οι εταιρείες ανά χώρα. Η μέθοδος του σταθμικού μέσου όρου προσελκύει την πλειονότητα των εταιρειών (60,11%), όμως και οι άλλες δυο επιλογές συγκεντρώνουν αξιοπρεπή ποσοστά (7,30% και 7,86%). Αξίζει να αναφερθεί και το μεγάλο ποσοστό μη-αναφοράς (24,71%) το οποίο οφείλεται εν μέρει στη παρουσίαση των καταστάσεων σε γλώσσα άλλη από τα αγγλικά.

Πίνακας 4.3.3.1

Μέθοδος	Ελλάδα	Γερμανία	Γαλλία	Ιταλία	Ισπανία	Σύνολο
Σταθμικός M.O.	29	22	9	25	22	107
FIFO	1	2	7	2	1	13
Και τα δύο	0	3	9	0	2	14
Δεν υπάρχει αναφορά	8	11	8	7	10	44
Σύνολα	38	38	33	34	35	178

Αναφορικά με τις μεθόδους κοστολόγησης αποθεμάτων το αποτέλεσμα του ελέγχου Chi-squared μας οδηγεί σε απόρριψη της υπόθεσης μηδέν για ανεξαρτησία των μεταβλητών και άρα χαμηλά επίπεδα συγκρισιμότητας. Η τιμή του δείκτη είναι αρκετά υψηλή σε σχέση με τις κριτικές τιμές.

Πίνακας 4.3.3.2

	Pearson chi2(8)	Pr
Μέθοδοι Κοστολόγησης Αποθεμάτων	40,595	0,000

4.3.4 ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΑΠΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

Σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες της εταιρείας παρέχεται στην κατάσταση ταμειακών ροών. Οι χρήστες των οικονομικών πληροφοριών μπορούν να πάρουν μια επισκόπηση του τρόπου που παράγονται και χρησιμοποιούνται τα μετρητά σε μια επιχείρηση, για τη φερεγγυότητα και τη ρευστότητά της. Οι κατευθυντήριες γραμμές για την προετοιμασία της κατάστασης ταμειακών ροών περιγράφονται στο ΔΛΠ 7. Όσο αναφορά τον υπολογισμό των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες, το πρότυπο παρέχει τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ δύο μεθόδων, της άμεσης και της έμμεσης. Σύμφωνα με την άμεση μέθοδο, η οντότητα προσθέτει τις κύριες κατηγορίες ακαθάριστων εισπράξεων και πληρωμών τοις μετρητοίς ώστε να καταλήξει στο σύνολο των λειτουργικών ταμειακών ροών. Όταν επιλεγεί η έμμεση μέθοδος, η κατάσταση αρχίζει με τα καθαρά λειτουργικά έσοδα και αυτά προσαρμόζονται από τις μεταβολές στα αποθέματα, στις απαιτήσεις, στις υποχρεώσεις, τα μη ταμειακά στοιχεία (π.χ. αποσβέσεις, ζημίες απομείωσης από την ανατίμηση επενδύσεων) και άλλα στοιχεία που αντιστοιχούν σε επενδυτικές ή

χρηματοοικονομικές ταμειακές ροές.

Το ΔΛΠ 7 ενθαρρύνει τη χρήση της άμεσης μεθόδου, γιατί μπορεί να είναι πιο κατατοπιστική από την έμμεση μέθοδο σε ορισμένα σημεία. Οι πραγματικές επιλογές των εταιρειών είναι, ωστόσο, διαφορετικές (159/178 ή 89,32%).

Πίνακας 4.3.4.1

Μέθοδος	Ελλάδα	Γερμανία	Γαλλία	Ιταλία	Ισπανία	Σύνολο
Άμεση μεθ.	7	0	1	0	2	10
Έμμεση μεθ.	30	34	28	34	33	159
Δεν υπάρχει αναφορά	1	4	4	0	0	9
Σύνολα	38	38	33	34	35	178

Ο στατιστικό έλεγχος και σε αυτή την περίπτωση κατέληξε σε απόρριψη της υπόθεσης για ανεξαρτησία των ελεγχόμενων μεταβλητών. Τα αποτελέσματα προσεγγίζουν αυτά της αναγνώρισης παγίων, δηλαδή με υψηλή τιμή του του Pearson chi-squared τεστ και χαμηλή πιθανότητα, άρα και χαμηλά επίπεδα συγκρισιμότητας.

Πίνακας 4.3.4.2

	Pearson chi2(8)	Pr
Τρόπος υπολογισμού Λειτουργικών ταμειακών ροών	15,8321	0,003

4.3.5 ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΣΥΝΝΑΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ:

Όταν πρόκειται για την μετάφραση των ξένων νομισμάτων, το ΔΛΠ 21 ορίζει ακριβώς τι ρυθμό να επιλέξουν οι επιχειρήσεις σύμφωνα με τις αντίστοιχες συνθήκες. Υπάρχουν δύο περιπτώσεις που μια επιχείρηση ασχολείται με ξένα νομίσματα. Πρώτον, μπορεί να συνάπτει συναλλαγές με ξένους επιχειρηματικούς εταίρους της. Σε αυτές τις περιπτώσεις, «οι συναλλαγές πρέπει να λογίζονται χρησιμοποιώντας τη συναλλαγματική ισοτιμία κατά την ημερομηνία της συναλλαγής» (ΔΛΠ 21, παρ. 21). Αυτό θα μπορούσε να είναι υπερβολικά επαχθείς και ως εκ τούτου η χρήση του μέσου ποσοστού επιτρέπεται (υπό παραδοχή ότι οι συναλλαγματικές ισοτιμίες δεν κυμαίνονται σημαντικά). Οι οντότητες μπορούν να επιλέξουν αν θα χρησιμοποιήσουν μέσες τιμές, τις οποίες υπολογίζουν εβδομαδιαία, μηνιαία, ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, ώστε να τις χρησιμοποιήσουν κατά τη διάρκεια της περιόδου. Στο τέλος της περιόδου αναφοράς, η συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται εξαρτάται από τη φύση του συγκεκριμένου στοιχείου. Η παράγραφος 23 του ΔΛΠ 21 καλύπτει αυτό

το θέμα και αναφέρει ότι «η ισοτιμία κλεισίματος πρέπει να χρησιμοποιείται για νομισματικά στοιχεία, η συναλλαγματική ισοτιμία την ημερομηνία συναλλαγής να χρησιμοποιείται για μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στο κόστος, και η συναλλαγματική ισοτιμία της ημερομηνίας κατά την οποία προσδιορίστηκε η εύλογη αξία πρέπει να χρησιμοποιείται για μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία».

Δεύτερον, οι επιχειρήσεις μπορεί να ασχοληθούν με ξένα νομίσματα, όταν έχουν συμμετοχή σε ξένες εταιρείες και πρέπει να μεταφράσουν τα στοιχεία τους για την προετοιμασία των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων τους. Σε αυτή την περίπτωση, η παράγραφος 39 αναφέρει την ισοτιμία κλεισίματος που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, καθώς και τις συναλλαγματικές ισοτιμίες κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών για τα έσοδα και τα έξοδα. Τυχόν συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Εδώ το πρότυπο επιτρέπει τη χρήση του μέσου όρου της συναλλαγματικής ισοτιμίας αντί για τις ισοτιμίες κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών για τα στοιχεία της κατάστασης αποτελεσμάτων.

Ο τρόπος καθορισμού αυτού του μέσου ποσοστού κρίνεται από τις οντότητες, και αυτή ήταν η πληροφορία που έψαχνα στις ετήσιες εκθέσεις. Οι εναλλακτικές που συνάντησα ήταν αυτή του ετήσιου μέσου όρου και του μηνιαίου. Η συγκεκριμένη ερευνητική περιοχή θα μπορούσε να θεωρηθεί προβληματική, γιατί αρκετές από τις επιχειρήσεις δεν γνωστοποίησαν τη μέθοδο που ακολουθούν. Έτσι το ποσοστό μη-αναφοράς έφτασε σε 44,94%.

Πίνακας 4.3.5.1

Μέθοδος	Ελλάδα	Γερμανία	Γαλλία	Ιταλία	Ισπανία	Σύνολο
Ετήσιος Μ.Ο	14	23	19	17	20	93
Μηνιαίος Μ.Ο.	0	2	1	0	2	5
Δεν υπάρχει αναφορά	24	13	13	17	13	80
Σύνολα	38	38	33	34	35	178

Η μετάφραση συναλλαγματικών διαφορών παρουσιάζει χαμηλή τιμή στον έλεγχο chi-squared. Ταυτόχρονα, η πιθανότητα να εμφανιστούν τα ίδια αποτελέσματα για αυτό το στοιχείο, αν είχαμε μια τυχαία κατανομή, προσεγγίζει το 58,8%. Κατά συνέπεια, οδηγούμαστε σε μη-απόρριψη της υπόθεσης για ανεξαρτησία των

μεταβλητών και άρα στην ύπαρξη ομοιομορφίας μεταξύ των χώρων αναφορικά με την αντιμετώπιση αυτού του στοιχείου.

Πίνακας 4.3.5.1

	Pearson chi2(8)	Pr.
Μετάφραση συν/κών διαφορών	2,8237	0,588

4.3.6 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ:

Τα ακίνητα εκείνα που δεν παραμένουν στην επιχείρηση και δεν χρησιμοποιούνται κατά τη συνήθη λειτουργία της επιχείρησης (π.χ. για την παραγωγή ή για διοικητικούς σκοπούς), αλλά υπάρχουν για να εισπράττονται τα ενοίκια ή για μεταπώληση, αναφέρονται ως επενδυτικά ακίνητα και τη διαχείριση αυτών καλύπτει το ΔΛΠ 40. Συνήθως είναι γη ή ένα κτίριο το αντικείμενο προς επένδυση. Η αντιμετώπιση των επενδυτικών ακινήτων του ΔΛΠ 40 είναι παρόμοια με εκείνη των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμών του ΔΛΠ 16. Για παράδειγμα υπάρχουν και εδώ τα ίδια κριτήρια αναγνώρισης, δηλαδή τα πιθανά μελλοντικά οικονομικά οφέλη και αξιόπιστα στη μέτρηση της αξίας.

Κατά την αναγνώριση, τα επενδυτικά ακίνητα απομεινώνται αρχικά στο κόστος κτήσης και στη συνέχεια το ΔΛΠ 40 επιτρέπει την επιλογή ανάμεσα σε δύο εναλλακτικές λύσεις, το μοντέλο της εύλογης αξίας ή το μοντέλο του κόστους. Το μοντέλο που επιλέγεται πρέπει στη συνέχεια να εφαρμόζεται σε ολόκληρη την κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων, ενώ η αλλαγή μπορεί να γίνει μόνο αν αυτό οδηγεί σε πιο κατάλληλη αναπαράσταση της πραγματικής κατάστασης. Εάν μια οικονομική οντότητα επιλέξει τη μέθοδο της εύλογης αξίας, τότε η τιμή στην οποία το ακίνητο φαίνεται στον ισολογισμό, θα πρέπει να απεικονίζει την συνθήκες της αγοράς. Για να είμαστε ακριβείς, η εύλογη αξία ορίζεται ως «την τιμή στην οποία το ακίνητο μπορεί να ανταλλαχθεί μεταξύ ενήμερων και πρόθυμων μερών σε μια συναλλαγή με καθαρά εμπορική βάση» (ΔΛΠ 40, παρ. 36). Το πρότυπο παρέχει επίσης οδηγίες για το πώς να ερμηνευτεί η έννοια της εύλογης αξίας, και τι πρέπει να γίνει αν δεν μπορεί να εκτιμηθεί. Αν η οικονομική οντότητα επιλέξει το μοντέλο του κόστους, τότε θα πρέπει να εναρμονιστεί με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο ΔΛΠ 16.

Οι επιπτώσεις αυτής της επιλογής είναι ίδιες με εκείνες που προκύπτουν στην αποτίμηση των ενσώματων παγίων. Όπως και στο προηγούμενο στοιχείο και εδώ πολλές εταιρίες δεν έκανα ξεκάθαρη αναφορά (77/178 ή 43,25%).

Πίνακας 4.3.6.1

Μέθοδος	Ελλάδα	Γερμανία	Γαλλία	Ιταλία	Ισπανία	Σύνολο
Κόστος	5	4	8	17	23	57
Μοντέλο ΕΑ	24	13	2	4	1	44
Δεν υπάρχει αναφορά	9	21	23	13	11	77
Σύνολο	38	38	33	34	35	178

Το στοιχείο των επενδυτικών ακινήτων, παρουσιάζει την πιο υψηλή τιμή του chi-squared τεστ. Με τιμή 48,1517, ξεπερνάει όλες τις κριτικές τιμές για όλα τα επίπεδα σημαντικότητας στους καθορισμένους βαθμούς ελευθερίας. Κατά συνέπεια, η υπόθεση μηδέν απορρίπτεται. Αυτό υποδηλώνει μια εξαρτώμενη σχέση μεταξύ της χώρας που προέρχεται η εταιρία και της επιλεγμένης λογιστικής μεθόδου, άρα και χαμηλό επίπεδο συγκρισιμότητας.

Πίνακας 4.3.6.2

	Pearson chi2(8)	Pr.
Επενδυτικά ακίνητα	48,1517	0,000

4.3.7 ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΠΑΓΙΑ:

Το ΔΛΠ 20 καλύπτει το λογιστικό χειρισμό των κρατικών επιχορηγήσεων, που μπορεί να αφορούν είτε σε περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα. Μπορούν να αναφέρονται επίσης ως επιδοτήσεις. Τα εναλλακτικά ονόματα όπως αρωγές ή πριμοδοτήσεις δεν χρησιμοποιήθηκαν μεταξύ των εταιρειών του δείγματός μας. Σύμφωνα με το πρότυπο, «οι κρατικές επιχορηγήσεις μπορούν να αναγνωριστούν μόνο εφόσον είναι βέβαιο ότι η οικονομική οντότητα θα συμμορφωθεί με τους όρους που τις διέπουν και η επιχορήγηση θα αποσταλεί» (ΔΛΠ 20, παρ. 7). Υπάρχουν δύο τρόποι που αφορούν την αντιμετώπιση επιχορηγήσεων για περιουσιακά στοιχεία. Η αξία της επιχορήγησής μπορεί να αφαιρεθεί είτε από την τιμή κτήσης του περιουσιακού στοιχείου, ή μπορεί να αναγνωριστεί ως μεταφερόμενο έσοδο και να αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου. Αν αφαιρείται από την αξία του περιουσιακού στοιχείου, τότε κατά συνέπεια μειώνει το έξοδο των αποσβέσεων που αντιστοιχούν στο πάγιο. Κατά συνέπεια η επίδραση στα καθαρά έσοδα είναι η ίδια, ανεξάρτητα από την πολιτική που θα ακολουθήσει η επιχείρηση.

Χώρες όπως η Ελλάδα, η Ιταλία και η Ισπανία φαίνεται πως προτιμούν τη

αναγνώριση ως μεταφερόμενο έσοδο (45,50%), σε αντίθεση με τη Γερμανία και Γαλλία που επιλέγουν να το αφαιρέσουν από την αξία του παγίου (24,15%).

Πίνακας 4.3.7.1

Μέθοδος	Ελλάδα	Γερμανία	Γαλλία	Ιταλία	Ισπανία	Σύνολο
Ως έσοδο στην ΚΑΧ	27	8	7	14	25	81
Μειωτικά από την αξία του παγίου	1	17	11	10	4	43
Δεν υπάρχει αναφορά	10	13	15	10	6	54
Σύνολα	38	38	33	34	35	178

Στο τελευταίο στοιχείο έρευνας τα αποτελέσματα του στατιστικού ελέγχου chi-squared προσεγγίζουν τα αποτελέσματα της πλειοψηφίας των άλλων εξεταζόμενων στοιχείων. Πιο αναλυτικά, ο δείκτης λαμβάνει υψηλή τιμή ενώ το p-value χαμηλή όπως φαίνεται και στον πίνακα.

Πίνακας 4.3.7.1

	Pearson chi2(8)	Pr.
Κρατικές Επιχορηγήσεις σε Πάγια	35,8687	0,000

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΜΠΕΙΡΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στα προηγούμενα κεφάλαια, αρχικά κάναμε μια εισαγωγή στο αντικείμενο της εργασίας και μια σύντομη περιγραφή των στοιχείων που χρησιμοποιήσαμε. Έπειτα αναλύσαμε την έννοια της συγκρισιμότητας και παρεμφερείς όρους που σχετίζονται με αυτή, και ακολούθως παρουσιάστηκαν οι μέθοδοι και τα αποτελέσματα άλλων ερευνών σχετικών με το θέμα. Κλείνοντας, στο προηγούμενο κεφάλαιο έγινε μια αναλυτική περιγραφή των στοιχείων που ερευνά αυτή η εργασία αλλά και των μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν σε αυτή. Με αυτό τον τρόπο βοηθήσαμε τον αναγνώστη αυτής της εργασίας να κατανοήσει και να συνδέσει καλύτερα τα κομμάτια της εργασίας πριν την ανάγνωση αυτού του κεφαλαίου.

Στο παρόν κεφάλαιο θα γίνει παρουσίαση των ευρημάτων της έρευνας καθώς και σχολιασμός τους, με σκοπό την εξαγωγή συμπερασμάτων για την κατάσταση στην οποία βρίσκεται η συγκρισιμότητα στον ευρωπαϊκό χώρο. Επιλέξαμε να χωρίσουμε το κεφάλαιο με τέτοιο τρόπο ώστε να διακρίνονται τα αποτελέσματα ανά χώρα, καθώς ο σκοπός της εργασίας είναι να βρεθεί αν υπάρχει συγκρισιμότητα μεταξύ των εταιρειών μιας χώρας και όχι μεταξύ ενός λογιστικού στοιχείου π.χ. των αποσβέσεων των ενσώματων παγίων. Αμέσως μετά θα γίνει αναφορά στα αποτελέσματα για τη συγκρισιμότητα μεταξύ των χωρών.

Αξίζει να αναφερθεί πως οι δείκτες H,C και T, παίρνουν τιμές από 0 έως 1 και μπορούν να εκφραστούν και ως ποσοστό. Εμείς επιλέξαμε να εμφανίσουμε τα αποτελέσματα έτσι όπως διαμορφώθηκαν από τους υπολογισμούς. Αντίθετα, ο δείκτης E που είναι αντίστροφος δείκτης (βλ. ενότητα 4.2) δεν μπορεί να εκφραστεί ως ποσοστό. Τέλος υπενθυμίζουμε ότι δεν λήφθηκαν υπόψη στον υπολογισμό των δεικτών οι εταιρίες που δεν έκαναν αναφορά τις μεθόδους που χρησιμοποίησαν.

5.1 ΕΛΛΑΔΑ

Η πρώτη χώρα που ερευνήσαμε είναι η Ελλάδα. «Παραδοσιακά, οι ελληνικές εταιρείες χρηματοδοτούνται από τις τράπεζες και γενικά η ελληνική αγορά είναι συνδεδεμένη άμεσα με τα δανειακά κεφάλαια» (Baralexis, 2004; Tzovas, 2006). «Οι περισσότερες ελληνικές επιχειρήσεις χαρακτηρίζονται από υψηλή συγκέντρωση της ιδιοκτησίας και πολλές φορές οι ιδιοκτήτες εμπλέκονται αρκετά στη διαχείριση και κατά συνέπεια δεν χρησιμοποιούν τόσο συχνά τις οικονομικές καταστάσεις ως πηγή πληροφόρησης» (Tzovas, 2006). Επιπλέον, η Ελλάδα είναι η 10η πιο «αποκλίνουσα»

χώρα όσον αφορά τις διαφορές μεταξύ των εθνικών λογιστικών προτύπων και των ΔΛΠ, από τις 28 χώρες που εξετάστηκαν στην έρευνα Ding et al. (2007). Η λογιστική εναρμόνιση στην Ελλάδα οριστικοποιήθηκε με την ψήφιση του Νόμου 2992/2002, σύμφωνα με τον οποίο, οι Ελληνικές εταιρείες που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών υποχρεούνται να εφαρμόζουν τα ΔΠΧΠ με ισχύ από το φορολογικό έτος 2005.

Η πρώτη ματιά στα αποτελέσματα δείχνει την ύπαρξη μεγάλου βαθμού συγκρισιμότητας (πάνω από 0.500) στα πέντε από τα επτά στοιχεία. Συγκεκριμένα, για τα πάγια τα αποτελέσματα των δεικτών είναι πάνω από το 50%, φυσικά με εξαίρεση τον δείκτη E που είναι αντίστροφος δείκτης. Η μέθοδος απόσβεσης των παγίων έχει τη μεγαλύτερη συγκρισιμότητα μεταξύ των δεδομένων, ενώ και οι τρεις δείκτες H,C και T βρίσκονται κοντά στο 0.848. Αυτό πρακτικά σημαίνει πως η πιθανότητα δύο τυχαία επιλεγμένες εταιρείες τους δείγματος να έχουν συγκρίσιμες οικονομικές καταστάσεις είναι 84,8%, για το λογαριασμό των αποσβέσεων των ενσωμάτων παγίων. Ο λογαριασμός των αποθεμάτων μαζί με το στοιχείο του υπολογισμού των ταμειακών ροών από λειτουργική δραστηριότητα παρουσιάζουν ικανοποιητικό βαθμό συγκρισιμότητας και αυτό εν μέρει οφείλεται στις λίγες παρατηρήσεις χωρίς αναφορά που υπήρχαν στο δείγμα. Η μετάφραση των συναλλαγματικών διαφορών, όπως περιεγράφηκαν στο κεφάλαιο 4.3, αντιμετωπίζει πρόβλημα συγκρισιμότητας. Οι δείκτες H,C και T έχουν αρκετά μικρά ποσά, ενώ ταυτόχρονα ο δείκτης E δεν παίρνει τόσο μεγάλες τιμές λόγω των πολλών μη-αναφορών για αυτό το στοιχείο από τις ελληνικές επιχειρήσεις. Τέλος, ο τρόπος αντιμετώπισης των κρατικών επιχορηγήσεων εμφανίζει επίπεδα συγκρισιμότητας για το 50% των εταιρειών του δείγματος καθώς η κυρίαρχη μέθοδος αντιμετώπισης για αυτό το σημείο είναι η αναγνώριση της επιχορήγησης ως έσοδο στη Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

Πίνακας 5.1

	H	C	E	T
Πάγια	0.683	0.674	0.433	0.664
Αποσβέσεις Παγίων	0.848	0.844	0.076	0.848
Αποθέματα	0.583	0.572	0.302	0.583
Ταμειακές ροές από Λειτ. Δραστ.	0.657	0.648	0.489	0.657
Μετάφραση Συν/κών Διαφορών	0.136	0.112	0.368	0.125
Επενδυτικά ακίνητα	0.416	0.400	0.557	0.416
Κρατικές επιχ/σεις	0.506	0.526	0.339	0.506

5.2 ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Η δεύτερη κατά σειρά χώρα του δείγματος είναι η Γερμανία. Ως αποτέλεσμα του κανονισμού της ΕΕ, οι γερμανικές εισηγμένες εταιρείες οφείλουν να εφαρμόζουν τα ΔΠΧΠ στους ενοποιημένους λογαριασμούς τους από το 2005 και μετά. Οι εισηγμένες εταιρείες που εφάρμοζαν US GAAP στο παρελθόν, θα έχουν την άδεια να εφαρμόσουν τα ΔΠΧΠ από την 1η Ιανουαρίου 2007, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 9, στον κανονισμό της ΕΕ. Η πράξη δίκαιου της λογιστικής μεταρρύθμισης, η οποία είναι επίσης σε ισχύ από τη 1η Ιανουαρίου 2005, απαιτεί, επίσης, ότι οι εταιρείες που θα υποβάλλουν αίτηση για να εισαχθούν στο χρηματιστήριο, θα πρέπει να χρησιμοποιούν τα ΔΠΧΠ. Όλες οι εταιρείες που δεν είναι εισηγμένες έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τα ΔΠΧΠ στους ενοποιημένους λογαριασμούς τους. Αν μια εταιρεία υιοθετεί τα ΔΠΧΠ, θα πρέπει να συμμορφώνεται με όλους τους κανόνες των ΔΠΧΠ. Επιπλέον, ο νόμος περιέχει τη δυνατότητα να εφαρμοστούν τα ΔΠΧΠ στους ατομικούς λογαριασμούς για λόγους δημοσίευσης (Ομοσπονδιακή Επίσημη Εφημερίδα της Γερμανίας). Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι αυτή η επιλογή είναι περιορισμένη μόνο για ενημερωτικούς σκοπούς. Όλες οι εταιρείες πρέπει να παρουσιάσουν ατομικές οικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με το γερμανικό εμπορικό κώδικα (HGB) για σκοπούς υπολογισμού φόρου και διανομής μερίσματος. (Delvaile et al., 2005)

Οι τιμές των δεικτών για τη Γερμανία είναι πιο χαμηλοί από τους αντίστοιχους στην Ελλάδα κατά μέσο όρο, και αυτό οφείλεται στη μεγαλύτερη διαφοροποίηση των γερμανικών εταιρειών στις λογιστικές μεθόδους που χρησιμοποιούν αλλά και στις περισσότερες μη-αναφορές. Το τελευταίο οφείλεται στην δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων στη γερμανική γλώσσα από αρκετές εταιρείες του δείγματος. Η μέθοδος υπολογισμού των ταμειακών ροών έχει τη μεγαλύτερη συγκρισιμότητα αφού η έμμεση μέθοδος επιλέγεται από τις 34 εταιρείες του δείγματος. Τα δύο σημεία που περιγράφονται από το ΔΛΠ 16, δηλαδή η αναγνώριση των ενσώματων παγίων και ο τρόπος απόσβεσης τους, κάνουν τις λογιστικές καταστάσεις των γερμανικών εταιρειών του δείγματος συγκρίσιμες σε ποσοστό άνω του 60%. Η μετάφραση των συναλλαγματικών διαφορών έχει τις μεγαλύτερες τιμές από τα τρία τελευταία ερευνητικά σημεία, όπως φαίνεται στον πίνακα 5.2. Πιο αναλυτικά, η πιθανότητα για δύο τυχαία επιλεγμένες εταιρείες του δείγματος, να έχουν συγκρίσιμο το λογαριασμό της μετάφρασης των συναλλαγματικών διαφορών είναι 35-37%, το λογαριασμό επενδυτικών ακινήτων

10-12% και τη μέθοδο αναγνώρισης των κρατικών επιχορηγήσεων 22-24%.

Πίνακας 5.2

	H	C	E	T
Πάγια	0.668	0.659	0.321	0.711
Αποσβέσεις Παγίων	0.624	0.614	0.282	0.624
Αποθέματα	0.344	0.326	0.672	0.394
Ταμειακές ροές από Λειτ. Δραστ.	0.801	0.795	0.100	0.801
Μετάφραση Συν/κών Διαφορών	0.369	0.352	0.459	0.369
Επενδυτικά ακίνητα	0.128	0.105	0.604	0.128
Κρατικές επιχ/σεις	0.244	0.224	0.688	0.244

5.3 ΓΑΛΛΙΑ

Συνεχίζουμε με την τρίτη χώρα του δείγματος, τη Γαλλία. Η ανάπτυξη των λογιστικών μεταρρυθμίσεων στη Γαλλία προχώρησε παράλληλα με τις μεταρρυθμιστικές διαδικασίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Περίπου 1.000 εισηγμένες γαλλική επιχειρήσεις εφάρμοσαν τα ΔΠΧΠ στους ενοποιημένους λογαριασμούς τους το 2005. Η δυνατότητα να εφαρμόσουν τα ΔΠΧΠ στους ενοποιημένους λογαριασμούς των μη εισηγμένων εταιρειών (Κανονισμός ΕΕ 1606/2002 άρθρο. 5) υιοθετήθηκε ως επιλογή για περίπου 8.000 μη εισηγμένες γαλλικές επιχειρήσεις. Delvaille et al. (2005)

Στην περίπτωση της Γαλλίας όπως φαίνεται και στο Πίνακα 5.3, οι δείκτες παίρνουν είτε υψηλές τιμές είτε χαμηλές. Για παράδειγμα, η διαχείριση των παγίων, των αποσβέσεων και των ταμειακών ροών από λειτουργική δραστηριότητα κυμαίνονται ανάμεσα στις τιμές 0.71 και 0.77. Κατ' επέκταση, οι λογιστικές καταστάσεις των εταιριών μπορούν να θεωρηθούν ως συγκρίσιμες για αυτά τα τρία στοιχεία με πιθανότητα 71-77%. Αυτά τα τρία ερευνητικά σημεία έχουν τη μεγαλύτερη συγκρισιμότητα για όλες τις χώρες. Αντίθετα, τα υπόλοιπα τέσσερα στοιχεία εμφανίζουν μικρές τιμές, και ιδιαίτερα το στοιχείο των επενδυτικών ακινήτων. Για αυτό το λογαριασμό, σημειώθηκαν πολλές παρατηρήσεις στην επιλογή «Δεν υπάρχει αναφορά». Γενικά οι γαλλικές εταιρίες δεν έδιναν πληροφορίες για το συγκεκριμένο λογαριασμό και ταυτόχρονα υπήρχε και το ζήτημα της δημοσίευσης πολλών καταστάσεων στα Γαλλικά. Ως συνέπεια οι δείκτες για αυτό το στοιχείο είναι οι χαμηλότεροι σε όλο το δείγμα.

Πίνακας 5.3

	H	C	E	T
Πάγια	0.720	0.711	0.139	0.720
Αποσβέσεις Παγίων	0.772	0.765	0.114	0.772
Αποθέματα	0.194	0.169	1.038	0.326
Ταμειακές ροές από Λειτ. Δραστ.	0.721	0.712	0.245	0.767
Μετάφραση Συν/κών Διαφορών	0.332	0.312	0.424	0.332
Επενδυτικά ακίνητα	0.062	0.033	0.513	0.060
Κρατικές επιχ/σεις	0.156	0.130	0.695	0.177

5.4 ΙΤΑΛΙΑ

Η ιταλική κυβέρνηση ενέκρινε το νομοθετικό διάταγμα 58/2005 για την εφαρμογή των επιλογών του κανονισμού της ΕΕ 1606/2002. Αρχίζοντας από το έτος 2005, οι ιταλικές εισηγμένες εταιρείες, τράπεζες και χρηματοοικονομικές εταιρείες θα εφαρμόσουν στη προετοιμασία των ενδιάμεσων και ετήσιων τους ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων τα ΔΛΠ / ΔΠΧΠ. Στην Ιταλία, η εφαρμογή των ΔΛΠ / ΔΠΧΠ έχει επεκταθεί στους ατομικούς λογαριασμούς των εισηγμένων εταιρειών, των τραπεζών και των χρηματοοικονομικών εταιρειών από το 2006, ενώ επιτρέπεται επίσης και για τις ατομικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις των μη εισηγμένων εταιρειών. (Cordazzo, 2008)

Η Ιταλία είναι η μόνη χώρα του δείγματος που έχει ερευνητικά στοιχεία που παρουσιάζουν τέλεια συγκρισιμότητα. Συγκεκριμένα οι τιμές των δεικτών για τις μεθόδους αποσβέσεις και τον υπολογισμό των ταμειακών ροών είναι ίσες με τη μονάδα για τους δείκτες H,C,T και μηδέν για το δείκτη E. Αυτό σημαίνει ότι όλες οι ιταλικές εταιρίες έχουν συγκρίσιμες οικονομικές καταστάσεις για αυτά τα δύο στοιχεία. Επίσης, οι τιμές των δεικτών για τα πάγια είναι αρκετά καλές καθώς προσεγγίζουν το 83-89%. Τα τρία σημεία που είναι λιγότερο συγκρίσιμα και σε αυτή τη χώρα είναι τα τρία τελευταία του πίνακα. Η μετάφραση των συναλλαγματικών διαφορών με ποσοστό περίπου 22-25%, οι επενδύσεις ακινήτων με 24-26% και η αντιμετώπιση των κρατικών επιχορηγήσεων με 23-25%. Αξίζει να σημειωθεί πως για τις επενδύσεις ακινήτων υπήρχαν πολλές μη-αναφορές και για αυτό ο δείκτης E είναι κοντά με τους υπόλοιπους, παρόλο που είναι αντίστροφος. Κάτι τέτοιο δεν ισχύει για τα άλλα δύο σημεία που ενώ έχουν χαμηλές τιμές για τους δείκτες H,C,T ο δείκτης E είναι υψηλός.

Πίνακας 5.4

	H	C	E	T
Πάγια	0.836	0.831	0.355	0.891
Αποσβέσεις Παγίων	1.000	1.000	0.000	1.000
Αποθέματα	0.544	0.530	0.393	0.544
Ταμειακές ροές από Λειτ. Δραστ.	1.000	1.000	0.000	1.000
Μετάφραση Συν/κών Διαφορών	0.250	0.227	0.347	0.250
Επενδυτικά ακίνητα	0.264	0.242	0.598	0.262
Κρατικές επιχ/σεις	0.256	0.234	0.725	0.257

5.5 ΙΣΠΑΝΙΑ

Η τελευταία χώρα προς έρευνα είναι η Ισπανία. Η Ισπανία είναι μια χώρα όπου το νομικό σύστημα της βασίζεται στο ρωμαϊκό δίκαιο, και ως εκ τούτου, οι λογιστικοί κανόνες της παραδοσιακά αποτελούν δημόσιο θέμα, ενώ η συμβολή από τον ιδιωτικό τομέα είναι ελάχιστη. Οι κανονισμοί στην Ισπανία αποτελούνται από τη νομοθεσία για εταιρείες (π.χ. ο Εμπορικός Κώδικας και ο νόμος ισπανικών εταιρειών), το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και τους σχετικούς κανονισμούς εφαρμογής, καθώς και τη νομοθεσία της Τράπεζας της Ισπανίας. Κατά συνέπεια, το ισπανικό λογιστικό σύστημα έχει τα χαρακτηριστικά των αντίστοιχων συστημάτων των άλλων ηπειρωτικών ευρωπαϊκών χωρών. Η υιοθέτηση του ΔΠΧΠ στην Ισπανία τέθηκε σε εφαρμογή από το Υπουργείο Οικονομικών, με τη δημοσίευση του νόμου 62/2003, και τη θέσπιση φορολογικών, διοικητικών και κοινωνικών μέτρων. Ο νόμος αυτός προβλέπει την εφαρμογή των λογιστικών κανόνων που ορίζουν τα ΔΠΧΠ/ΔΛΠ, και ισχύουν αποκλειστικά για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που καταρτίζουν οι εισηγμένες επιχειρήσεις. Αυτό έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2005. (Callao et al., 2007)

Για το ζευγάρι των λογαριασμών που περιγράφεται από το ΔΛΠ 16, η συγκρισιμότητα είναι πολύ υψηλή και αφορά το 94% περίπου των εταιρειών του δείγματος. Τα αποθέματα έχουν μειωμένη συγκρισιμότητα και αυτό φαίνεται από τις τιμές των τεσσάρων δεικτών που είναι 0.399, 0.382, 0.557 και 0.437 αντίστοιχα. Αναφορικά με τη μέθοδο υπολογισμού των ταμειακών ροών δεν υπάρχει καμία επιχείρηση που να μην κάνει αναφορά στον υπολογισμό τους και για αυτό οι δείκτες έχουν και εδώ υψηλές (χαμηλή για τον δείκτη E) τιμές. Τα τρία τελευταία στοιχεία του πίνακα, παρουσιάζουν και στην Ισπανία χαμηλή συγκρισιμότητα, αν και οι τιμές

τους δεν είναι τόσο χαμηλές όσο για τις άλλες χώρες. Πιο αναλυτικά, η μετάφραση των συναλλαγματικών έχει συγκρισιμότητα γύρω στο 32%, οι επενδύσεις ακινήτων γύρω στο 41-43% και οι κρατικές επιχορηγήσεις γύρω στο 50-52%.

Πίνακας 5.5

	H	C	E	T
Πάγια	0.944	0.942	0.028	0.944
Αποσβέσεις Παγίων	0.944	0.942	0.028	0.944
Αποθέματα	0.399	0.382	0.557	0.437
Ταμειακές ροές από Λειτ. Δραστ.	0.892	0.889	0.219	0.892
Μετάφραση Συν/κών Διαφορών	0.330	0.310	0.483	0.328
Επενδυτικά ακίνητα	0.433	0.416	0.377	0.433
Κρατικές επιχ/σεις	0.523	0.509	0.488	0.525

5.6 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΧΩΡΩΝ

Σε αυτή την ενότητα του κεφαλαίου πέντε, θα παρουσιάσουμε τα αποτελέσματα του ελέγχου της συγκρισιμότητας μεταξύ χωρών για όλα τα πιθανά ζευγάρια χωρών. Όπως έγινε αναφορά και στην ενότητα 4.2, για τον υπολογισμό αυτών των μεγεθών έγινε χρήση του προγράμματος Harmoniser. Το πρόγραμμα υπολογίζει το μέσο όρο των δεικτών T για κάθε ζεύγος χωρών για όλες τις επτά λογιστικές πολιτικές. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 5.6

	Ελλάδα	Ισπανία	Ιταλία	Γαλλία	Γερμανία
Γερμανία	0,46	0,50	0,51	0,44	0,47
Γαλλία	0,42	0,50	0,50	0,45	
Ιταλία	0,52	0,61	0,60		
Ισπανία	0,54	0,64			
Ελλάδα	0,55				

Το ζευγάρι χωρών με τη μεγαλύτερη συγκρισιμότητα είναι αυτό των Ισπανία-Ιταλία με δείκτη ίσο με 0,61, ενώ το ζευγάρι με το χαμηλότερο επίπεδο συγκρισιμότητας είναι το Ελλάδα-Γαλλία με δείκτη ίσο με 0,42. Πρακτικά αυτό σημαίνει, ότι η πιθανότητα να έχουν συγκρίσιμους λογαριασμούς μια τυχαία επιχείρηση από την Ισπανία με μια τυχαία επιχείρηση από την Ιταλία είναι ίση με 61%. Αντίστοιχα για ένα τυχαίο ζευγάρι εταιριών από την Ελλάδα και τη Γαλλία, η

ίδια πιθανότητα είναι 42%. Οι περισσότερες τιμές κυμαίνονται γύρω στο 50%. Οι τιμές που βρίσκονται στη διαγώνιο αντικατοπτρίζουν το μέσο δείκτη T της κάθε χώρας. Στην ουσία είναι ο δείκτης που χρησιμοποιήσα για την εξαγωγή του συμπεράσματος σχετικά με τη συγκρισιμότητα της κάθε χώρας στο τέλος της προηγούμενης ενότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στη παρούσα εργασία προσπαθήσαμε να εξετάσουμε τη κατάσταση στην οποία βρίσκεται η συγκρισιμότητα των οικονομικών καταστάσεων στην Ευρώπη. Μετά την υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ από την 1η Ιανουαρίου 2005, υπήρχε η αίσθηση ότι η συγκρισιμότητα θα βελτιωθεί τόσο μεταξύ χωρών όσο και μέσα στο εσωτερικό μιας χώρας. Για την ανάλυση μας επιλέξαμε 178 εταιρείες που υποβάλουν τις εκθέσεις τους με τα ΔΠΧΠ από τις χώρες του ενδιαφέροντος μας, και εξετάσαμε άμεσα τους ετήσιους λογαριασμούς τους για το 2015. Τα βασικά μας ερευνητικά εργαλεία ήταν οι δείκτες H,C,E και T, με τους οποίους μετρήσαμε την συγκρισιμότητα για την κάθε χώρα και για κάθε σημείο έρευνας. Επιπρόσθετα, εφαρμόσαμε το στατιστικό έλεγχο chi-squared στους επτά λογαριασμούς που μελετήσαμε στις οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών του δείγματος.

Αναφορικά με τα επτά σημεία έρευνας, δηλαδή τις μεθόδους αναγνώρισης παγίων, τις μεθόδους απόσβεσής των παγίων, τις μεθόδους κοστολόγησης των αποθεμάτων, τη μέθοδο υπολογισμού των ταμειακών ροών από λειτουργική δραστηριότητα, τη μέθοδο αναγνώρισης των επενδυτικών ακινήτων, την αντιμετώπιση των συναλλαγματικών διαφορών και την διαχείριση των κρατικών επιχορηγήσεων για πάγια καταλήξαμε στα εξής. Για τα πέντε από τα επτά στοιχεία, τα αποτελέσματα του chi-squared τεστ έδειξαν πως δεν υπάρχει ανεξαρτησία μεταξύ της χώρας προέλευσης της εταιρείας και του αντίστοιχου στοιχείου. Από την άλλη μεριά, τα αποτελέσματα των δεικτών για αυτά τα επτά σημεία έδειξαν χαμηλά επίπεδα συγκρισιμότητας μόνο στα τέσσερα από αυτά.

Τα αποτελέσματα από την χρήση των δεικτών για τη μέτρηση της αρμονίας στις χώρες που εξετάστηκαν μας έδειξαν τα εξής. Από τις πέντε χώρες του δείγματος, η μεγαλύτερη συγκρισιμότητα υπάρχει στο εσωτερικό της Ισπανίας και εν συνεχεία της Ιταλίας, της Ελλάδας και της Γερμανίας. Οι εταιρίες από τη Γαλλία θα μπορούσαμε να πούμε ότι έχουν τη χαμηλότερη συγκρισιμότητα μεταξύ τους. Το γεγονός αυτό συνδέεται άμεσα με τα υψηλά ποσοστά μη δημοσίευσης πληροφοριών για ορισμένους από τους λογαριασμούς που εξετάσαμε στις οικονομικές καταστάσεις των εταιριών της Γερμανίας και της Γαλλίας. Για να καταλήξουμε σε αυτό το συμπέρασμα, λάβαμε υπόψη την γενική εικόνα όλων των δεικτών που υπολογίσαμε, αλλά και το μέσο όρο του δείκτη T για τα επτά σημεία έρευνας ανά χώρα. Χρησιμοποίησα τον μέσο όρο μόνο από τον δείκτη T καθώς αυτός θεωρείται

ανώτερος και πιο αξιόπιστος.

Συμπερασματικά, έντεκα χρόνια μετά από την υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ/ΔΛΠ, τα επίπεδα συγκρισιμότητας που υπολογίσαμε δεν μπορούν να θεωρηθούν ικανοποιητικά. Τόσο στο εσωτερικό μιας χώρας όσο και μεταξύ χωρών η συγκρισιμότητα είναι μέτρια έως χαμηλή, και αυτό επιβεβαιώνεται τόσο από τα αποτελέσματα του στατιστικού ελέγχου chi-squared όσο και από τις τιμές των τεσσάρων δεικτών. Φυσικά, αυτά τα συμπεράσματα αφορούν το δείγμα των χωρών καθώς και των στοιχείων έρευνας που επιλέξαμε, συμπεριλαμβανομένων όλων των παραλείψεων και λαθών που προκύπτουν από την απειρία μας σε ερευνητικό κομμάτι και από το περιορισμένο χρονικό περιθώριο εκπόνησης μιας διπλωματικής εργασίας στο πλαίσιο ενός μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η παγκοσμιοποίηση των αγορών κεφαλαίων συνέβαλε στη ζήτηση για ένα κοινό σε όλο τον κόσμο λογιστικό πλαίσιο. Η χρήση διαφορετικών εθνικών λογιστικών προτύπων καθιστά πιο δύσκολο και δαπανηρό για έναν επενδυτή να συγκρίνει τις οικονομικές ευκαιρίες και να πάρει συνειδητές χρηματοοικονομικές αποφάσεις. Οι διαφορές στα λογιστικά πρότυπα επιβάλλουν επίσης πρόσθετο κόστος για τις επιχειρήσεις που πρέπει να συντάσσουν τις οικονομικές καταστάσεις τους βάση πολλαπλών μοντέλων υποβολής εκθέσεων, προκειμένου να αντλήσουν κεφάλαια σε διαφορετικές αγορές, και αυτό συμβάλλει στη δημιουργία πιθανής σύγχυσης ως προς το αν οι πληροφορίες είναι όντως αντιπροσωπευτικές. «Ακόμα και όταν τα κοινά λογιστικά πρότυπα φέρνουν τις λογιστικές πληροφορίες από διαφορετικές χώρες πιο κοντά, σημαντικές διαφορές παραμένουν. Ωστόσο, οι διαφορές αυτές φαίνεται να είναι πιο εμφανής σε επίπεδο επιχειρήσεων από ότι σε επίπεδο χώρων». (Cascino and Gassen, 2010)

Η μέτρηση της λογιστικής εναρμόνισης στην Ευρώπη είναι ένα ενδιαφέρον θέμα, και γίνεται ακόμη πιο σχετικό με τις προσπάθειες για την επίτευξη μιας ενιαίας αγοράς. Ως εκ τούτου, υπάρχουν πολλές ευκαιρίες για περαιτέρω έρευνα. Λόγω του χρόνου και των περιορισμών στη μετάφραση από μια ξένη γλώσσα, εστιάσαμε μόνο σε πέντε χώρες, αλλά θα ήταν επίσης χρήσιμο να εκτιμηθεί το επίπεδο της αρμονίας και των άλλων μελών της ΕΕ, ιδιαίτερα των νεοεισερχόμενων. Επίσης, σε σχέση με τα αποτελέσματά μας, θα ήταν ενδιαφέρον να δούμε πώς η έκταση της διεθνούς αρμονίας αλλάζει με την πάροδο του χρόνου, και να επαναλάβουμε αυτή τη μελέτη για το ίδιο δείγμα των επιχειρήσεων σε πέντε ή δέκα χρόνια από τώρα.

Για την επίτευξη του στόχου της εφαρμογής παγκόσμιων προτύπων, άρα και της «τέλειας» συγκρισιμότητας, πρέπει να βρεθούν λύσεις σε παγκόσμιο επίπεδο, προκειμένου να αποτραπούν οι χρήστες από το να πάρουν λάθος αποφάσεις με βάση την «ψευδαίσθηση» των συγκρίσιμων οικονομικών καταστάσεων υπό τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Στην ορθή εφαρμογή των προτύπων, υπάρχει ανάγκη για περισσότερη έρευνα ώστε να διαπιστωθεί πόσο συγκρίσιμες είναι στην πραγματικότητα οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις των ευρωπαϊκών εισηγμένων εταιρειών. (Cole et al., 2011) Μόνο τότε οι χρήστες των λογιστικών καταστάσεων θα αρχίσουν να πιστεύουν περισσότερο στην αξιοπιστία των μεγεθών των οικονομικών καταστάσεων..

Ευχαριστία:

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή Ross Taplin από το Curtin Business School στην Αυστραλία, ο οποίος ήταν πρόθυμος να μας αποστείλει το λογισμικό Harmoniser, το οποίο ήταν απαραίτητο για τη έρευνα, και για τη βοήθεια και τη στήριξή του. Ότι λάθη υπάρχουν μετά την εφαρμογή του προγράμματος παραμένουν δικά μου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Archer, S., Delville, P., & McLeay, S. (1995). The measurement of harmonisation and the comparability of financial statement items: within-country and between-country effects. *Accounting and Business Research*, 25(98), 67–80.
- Bae, K., H. Tan, and M. Welker, 2008. "International GAAP differences: The impact on foreign analysts." *The Accounting Review* Vol. 83, No. 3, 593-628
- Ball, R. (2006). International financial reporting standards (IFRS): pros and cons for investors. *Accounting and Business Research International Accounting Policy Forum* 5–27.
- Ball, R., Robin, A., & Wu, J. (2003). Incentives versus standards: properties of accounting income in four East Asian countries. *Journal of Accounting and Economics*, 36(1–3), 235–270.
- Baralexis, S. (2004). Creative accounting in small countries: the Greek case. *Managerial Auditing Journal*, 19(3), 440–461
- Bradshaw, Mark T., Gregory S. Miller, & George Serafeim (2009). "Accounting method heterogeneity and analysts' forecasts." Unpublished paper, University of Chicago, University of Michigan, and Harvard University
- Cairns, D., Massoudi, D., Taplin, R., & Tarca, A. (2011). IFRS fair value measurement and accounting policy choice in the United Kingdom and Australia. *The British Accounting Review*, 43(1), 1-21.
- Callao, S., Jarne, J. I., & Laínez, J. A. (2007). Adoption of IFRS in Spain: Effect on the comparability and relevance of financial reporting. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 16(2), 148-178.
- Camfferman, K. & Zeff, S.A., 2006. *Financial reporting and global capital markets*. Oxford: Oxford University Press.
- Canibano, L. & A. Mora (2000): Evaluating the statistical significance of de facto accounting harmonization: A study of European global players." *European Accounting Review* 9(3): pp. 349{369.
- Cascino, S., & Gassen, J. (2010). Mandatory IFRS adoption and accounting comparability.
- Cole, V., Branson, J. & Breesch, D. (2008). 'Finding a method to measure the comparability of the consolidated financial statements of the European listed companies from the viewpoint of the users'. Working paper presented at the 31st European Accounting Association (EAA) Annual Congress, April 23–25, 2008, Rotterdam, Netherlands
- Cole, V., Branson, J. & Breesch, D. (2011). The illusion of comparable European IFRS financial statements. Beliefs of auditors, analysts and other users. *Accounting and Management Information Systems*, 10(2), 106.

- Cordazzo, M. (2008). The impact of IAS/IFRS on accounting practices: evidence from Italian listed companies. Séminaire DEMA/ERM.
- De Franco, G., Kothari, S. & Verdi, R. S. (2011), The Benefits of Financial Statement Comparability. *Journal of Accounting Research*, 49: 895–931.
- Deloitte Touche Tohmatsu (DTT). (2000). GAAP Differences: IAS and GAAP in Eastern Europe.
- Delvaille, P., Ebbers, G., & Saccon, C. (2005). International financial reporting convergence: Evidence from three continental European countries. *Accounting in Europe*, 2(1), 137-164.
- Ding, Y., Hope, O.-K., Jeanjean, T., & Stolowy, H. (2007). Differences between domestic accounting standards and IAS: measurement, determinants and implications. *Journal of Accounting and Public Policy*, 26, 1–38.
- Emenyonu, E., & Gray, S. (1992). EC accounting harmonisation: an empirical study of measurement practices in France, Germany and the UK. *Accounting and Business Research*, 23, 49–58.
- FASB. “Statement of Financial Accounting Concepts No. 2: Qualitative Characteristics of Accounting Information.” Available at <http://www.fasb.org/pdf/con2.pdf> (1980).
- FASB. 2008. Exposure draft of conceptual framework for financial reporting. Financial Accounting Standards Board.
- Gray, S. J. (1980). The impact of international accounting differences from a security Analysis perspective: Some European evidence. *Journal of Accounting Research*, 18(1),64–76.
- Hail, L., & Leuz, C. (2007). Capital market effects of mandatory IFRS reporting in the EU: empirical evidence. Available at http://www.afm.nl/marktpartijen/upl_documents/AFM_Report_IFRS_271207.pdf Accessed 30.10.09.
- Haller, A. (2002). Financial accounting developments in the European Union: Past events and future prospects. *The European Accounting Review*, 11(1), 153–190.
- Haller, A., Ernstberger, J., & Froschhammer, M. (2009). Implications of the mandatory transition from national GAAP to IFRS—Empirical evidence from Germany. *Advances in Accounting*, 25(2), 226-236.
- Herrmann, D., & Thomas, W. (1995). Harmonisation of accounting and measurement practices in the European Community. *Accounting and Business Research*, 25, 253–265.
- Hossfeld, C. (2011). Are IFRS Income Statements Comparable? . Available at SSRN 1741191.

International Accounting Standards Board (IASB). 2008. Completing the February 2006 Memorandum of Understanding: A Progress Report and Timetable for Completion. Norwalk, CT: FASB, and London, U.K.: IASB.

Kvaal, E., & Nobes, C. (2010). International differences in IFRS policy choice: a research note.

Lasmin, D. (2011). An institutional perspective on international financial reporting standards adoption in developing countries. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*, 15(2), 61-71.

Lourenço I. C., Sarquis R., Branco M. C. & Pais C. (2015) Extending the Classification of European Countries by their IFRS Practices: A Research Note, *Accounting in Europe*

Meek, G. K., & Thomas, W. B. (2004). A review of markets-based international accounting research. *Journal of International Accounting Research*, 3(1), 21-41.

Nobes, C. (2006). The survival of international differences under IFRS: towards a research agenda. *Accounting and Business Research*, 36(3), 233–245.

Nobes, C. (2011). IFRS practices and the persistence of accounting system classification. *Abacus*, 47(3), 267–283.

Soderstrom, N. S., & Sun, K. J. (2007). IFRS adoption and accounting quality: a review. *European Accounting Review*, 16(4), 675-702.

Taplin, R. H. (2004). A unified approach to the measurement of international accounting harmony. *Accounting and Business Research*, 34(1), 57–73

Taplin, R. H. (2006): A practical guide to constructing specialised indices of International accounting harmony using the harmoniser software." *Financial Reporting, Regulation and Governance* 5(1): pp. 1{28.

Taplin, R. H. (2010): Statistical inference using the T index to quantify the Level of comparability between accounts." *Accounting and Business Research* 40(1): pp. 75{103.

Taplin, R. H. (2011). The measurement of comparability in accounting research. *Abacus*, 47(3), 383-409.

Tay, J. S. & R. H. Parker (1990): Measuring international harmonization and standardization." *Abacus* 26(1): pp. 71{88.

Tsalavoutas, I., & Evans, L. (2007). Comparing International Financial Reporting Standards (IFRSs) and Greek GAAP: financial statements effects. In *Workshop on Accounting in Europe*.

Tsalavoutas, I., & Evans, L. (2010). Transition to IFRS in Greece: financial statement effects and auditor size. *Managerial Auditing Journal*, 25(8), 814-842.

Soderstrom, N. S., & Sun, K. J. (2007). IFRS adoption and accounting quality: a review. *European Accounting Review*, 16(4), 675-702.

Tzovas, C. (2006). Factors influencing a firm's accounting policy decisions when tax accounting and financial accounting coincide. *Managerial Auditing Journal*, 21(4), 372-386.

Van der Tas, L. G. (1988). Measuring harmonisation of financial reporting practice. *Accounting and Business Research*, 18(70), 157-169.

Van der Tas, L. G. (1992). Evidence of EC financial reporting harmonisation: the case of deferred taxation. *European Accounting Review*, 1(1), 69-104.

Wang, C. (2014). Accounting standards harmonization and financial statement comparability: Evidence from transnational information transfer. *Journal of Accounting Research*, 52(4), 955-992.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-Λίστα με τις Εταιρίες από κάθε χώρα

Ελλάδα:

F.H.L. H. Κυριακίδης Α.Β.Ε.Ε,
J. & P. - Αβαξ Α.Ε.,
Unibios Α.Ε. Συμμετοχών,
Αθηνά Ανώνυμη Τεχνική Εταιρία,
Ακρίτας Α.Ε.,
Άλκο Ελλάς Α.Β.Ε.Ε.
Αλουμύλ Βιομ. Αλουμινίου Α.Ε.,
Αφοί Χ. Κορδέλου Α.Ε.Β.Ε.,
Βιομηχανικά Έργα Βιοτερ Α.Ε.,
Γεκ Τέρνα Όμιλος Εταιριών,
Δημόσια Επιχ. Ηλεκτρισμού ΑΕ,
Δομική Κρήτης Α.Ε.,
Ε.ΥΔ.Α.Π. Α.Ε.,
Εκτέρ Α.Ε.,
Ελάστρον Α.Ε.Β.Ε,
Ελλάκτωρ Α.Ε.,
Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε,
Ελληνική Βιομ. Αλουμινίου Α.Ε.,
Ελληνική Τεχνοδομή,
Ετ. Ύδρευσης & Αποχέτευσης
Θεσ/κης Α.Ε.,
Ι. Κλουκίνας - Ι. Λάππας Α.Ε.,
Ικτίνος Ελλάς Α.Ε. – Ελληνική
Βιομηχανία Μαρμάρων,
Ιντεργουντ-Ευλεμπορία Α.Τ.Ε.Ν.Ε,
Ιντρακόμ Α.Ε. Συμμετοχών,
Μαθιός Α.Ε.,
Μότορ Οйл (Ελλάς) Διυλιστήρια
Κορίνθου ΑΕ.,
Μπήρος Συμμετοχική Α.Ε.,
Μυτιληναίος Α.Ε. – Όμιλος
Επιχειρήσεων,
Ν. Βαρβέρης-Moda Bagno Α.Ε.,
Ν. Λεβεντέρης Α.Ε.,
Όμιλος Εταιριών ΑΓΕΤ Ηρακλής,
Προοδευτική Α.Τ.Ε.,
Σιδη/κή Μακεδονίας Σίδμα Α.Ε.,
Σωληνουργεία Κορίνθου Εταιρία
Συμμετοχών Α.Ε.,
Σωληνουργεία Τζιρακίαν Προφίλ Α.Ε.,
Τέρνα Ενεργειακή Α.Β.Ε.Τ.Ε.,
Τιτάν Ανώνυμη Εταιρία Τσιμέντων,
Χαλκόρ Α.Ε.,

Γερμανία:

Basler AG,

Bauer AG,
Braas Monier Build,
Data Modul AG,
Delignit AG,
E. ON,
ENBW Energie Baden,
Energiekontor AG,
Euromicron AG,
First Sensor AG,
Gelsenwasser AG,
Greiffenberger AG,
Heidelbergcement AG,
Hochtief,
Innotec TSS AG,
Intercard AG,
Jenoptik AG,
Kloeckner & Co SE,
Kontron AG,
Leoni AG,
LPKF Laser & Electro,
Mainova AG,
Metric Mobility Solutions AG,
Paragon AG,
PNE Wind AG,
R. Stahl,
RWE AG,
Salzgitter AG,
Schweizer Electronic AG,
SKW Stahl-Metallurgie Holding AG,
SLM Solution,
Strabag AG,
Suess Microtec AG,
Uniper SE,
Uzin Utz AG,
Villeroy & Boch AG,
Viscom AG,
Westag & Getalit AG

Γαλλία:

Agta Record AG,
Albioma SA,
Aperam SA,
Areva SA,
Bouygues SA,
Coil NV,
Colas SA,
Compagnie Gén. de Géophysique S.A.,

Eiffage SA,
Electricite De France,
Engie SA,
Eramet SA,
Esso Societe,
Etablissements Maurel et Prom S.A
Futuren SA,
Herige SA,
Imerys S.A.,
Jaquet Metal,
Legrand SA,
Nexans,
Recyclex SA,
Rubis SCA,
Saint-Gobain S.A.,
Schneider Electric,
Sergeferrari Group,
Suez SA
Tarkett SA,
Technip,
Total SA,
Veolia Environnement,
Vicat SA,
Vinci SA,
Volitalia

Ιταλία:

A2A,
Acea SPA,
Acsm-Agam SPA,
Alerion Cleanpower,
Ascopiave SPA,
Astaldi,
Boero Bartolomeo SPA,
Buzzi Unicem SPA,
Cementir Holding,
Edison SPA,
Enel Geen Power SPA,
EneL SPA,
Eni Group,
ERG SPA,
Falck Renewables SPA,
Frendy Energy SPA,
Gas Plus SPA,
Hera SPA,
Intek Group SPA,
Iren SPA,
Italcementi SPA,
Italmobiliare SPA,
Krenergy SPA,

Maire Tecnimont SPA,
Panaria Group,
Saipem,
Salini Impregilo SPA,
Saras,
Snam SPA,
Te Wind SA,
Terna SPA,
Ternienergia,
Trevi Finanziara,
Vianini Lavori SPA

Ισπανία:

Abengoa SA,
Abertis Infraset,
Accion SA,
Acerinox SA,
Acs Group,
Aena SA,
Azkoyen SA,
Caf Group,
Cementos Molins SA,
Copel SA,
Duro Felguera SA,
EDP Renovaveis,
Elecnor SA,
Enagas SA,
Ence Energia,
Endesa SA,
Ferrovial SA,
Fersa Energia,
Fluidra SA,
Fomento de Construcciones y
Contratas SA,
Gas Natural SDG SA,
Grupo Cementos Portland Valderrivas,
Grupo Miquel Y Costas,
Iberdrola SA,
Iberpapel Gestion SA,
Nicolas Correa SA,
Obrascon Huarte Lain,
Papeles Y Cartones,
Red Electrica Co,
Repsol SA,
Sacyr SA,
Saeta Yield SA,
Talgo SA,
Tubacex SA,
Tubos Reunidos SA

